

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONALUL VĂRSTNIC
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Investește în oameni!

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritată 3 „Creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor”

Domeniul major de intervenție 3.3 „Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor partenerilor sociali și societății civile”

Titlul proiectului: „Inițiativă pentru societatea civilă”

Contract POSDRU /93/3.3/S/54954

Beneficiar – Fundația – “MULTIMEDIA – pentru democrația locală”

STUDII CALITATIVE CONCLUZII

Focus-grupuri
/ interviuri în profunzime
/ studiile comparative internationale
/ analiza media

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CUPRINS

- CONCLUZII GENERALE
- METODOLOGIE
- I. FOCUS GRUPURI
- II. INTERVIURI ÎN PROFUNZIME
- III. COMPARAȚII CU ALTE STUDII
- IV. MONITORIZAREA PRESEI

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONALELOR VĂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

Investește în oameni!

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritată 3 „Creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor”

Domeniu major de intervenție 3.3 „Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor partenerilor sociali și societății civile”

Titlul proiectului: „Inițiativă pentru societatea civilă”

Contract POSDRU /93/3.3/S/54954

Beneficiar – Fundația – “MULTIMEDIA – pentru democrația locală”

Fundația Multimedia

PRINCIPALELE CONCLUZII

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

1. Societatea românească este una tradițională, în continuare, chiar la 5 ani de la integrarea în UE

- **Încrederea și relațiile de solidaritate sunt construite tradițional**, conservator, în maniera concentrică. Familia și rudele sunt în centru în ceea ce privește încrederea și rezolvarea problemelor (86% declară că familia este prioritară), urmează prietenii (cu valori și opinii politice similare) și apoi instituțiile locale (poliția, primăria). Instituțiile centrale și persoanele străine de comunitate se găsesc într-o zonă a neîncrederei și a suspiciunii.
- Cele mai credibile instituții sunt cele traditionale - biserică și armată (ambele cu un nivel de încredere de peste 70%). Religia este importantă pentru 4 din 5 români.
- **O parte semnificativă a României poate fi descrisă drept o societate închisă.** Participarea în afara familiei și a comunității imediate este scăzută. Există o neîncredere generalizată (90% nu consideră că se poate avea încredere în cei mai mulți dintre oameni), precum și o excludere a altor grupuri etnice, rasiale sau religioase de la interacțiunile sociale.
- **Relațiile extra-familiale sunt valorizate și utilizate ca intermediari în relația cu instituțiile** de aproximativ jumătate din populație. Prietenii sunt importanți în sine pentru patru din cinci români, în jumătate din cazuri aproape la fel de importanți ca și familia, însă doar jumătate dintre ei interacționează în mod frecvent cu aceștia.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

2. Românii au mai degrabă valori de supraviețuire, nu valori de autorealizare și de status

- Tinând cont de nivelul scăzut de bunăstare subiectivă (60% se consideră într-o situație de sărăcie sau la limita sărăciei), **6 din 10 persoane consideră că statul ar trebui să fie responsabil pentru bunăstarea cetățeanului, nu individul.** Exprimarea sinelui are loc în grupurile apropiate și mai puțin în spațiul public. Doar o minoritate (sub 10%) au o activitate intensă online și sub o cincime au semnat o petiție în ultimul an.
- **Nivelul de încredere în poliție este mai mare decât în presă sau ONG-uri.** Aceste valori nu au un impact decisiv asupra definiției populare a democrației; asigurarea unui nivel de trai decent de către stat este văzută drept caracteristica principală a democrației de doar o cincime, majoritatea alegând libertatea de exprimare.
- **În eventualitatea unei perioade prelungite de creștere economică, este de așteptat să aibă loc o tranziție către valorile expresive** (cum s-a întâmplat în Vestul Europei în ultimii 50 de ani), mai ales în contextul unui contact direct sau mediat de internet, din ce în ce mai frecvent, cu idei și persoane din occident.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

3. Profilul civic in Romania – neparticipativ. Avem un model patriarchal, depărtat de cel occidental

- Cu excepția participării electorale (o activitate mai degrabă pasivă, care presupune un efort redus din partea cetățeanului) care depășește valoarea de mijloc a indexului, celelalte tipuri de participări au valori reduse oprindu-se la nivelul de 30. Peste trei sferturi iau în considerare opțiunea votului la următoarele alegeri (interesul este însă mai redus în cazul alegerilor pentru Parlamentul European).
- Chiar având toate premisele participării, **probabilitatea de a o face este destul de scăzută**. În rândul persoanelor mai predispuse la participare probabilitatea de a participa ca voluntar în asociații sau fundații este sub 50%.
- Comparatiile internationale arată cum cultura participativă română este evident diferita de cea din tarile occidentale, confirmând teoriile.
- Romania = o țară ceva mai patriarchală, cu accent pe religie, familie, munca. Incredere mică în oameni, toleranță scăzută față de alte categorii sociale.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

4. Participarea comunitară – este insuficientă

- **Intenția ridicată de participare în organizații voluntare este o manifestare a normei participării comunitare - 97% din români sunt de acord că oamenii ar trebui să se implice mai mult în comunitatea locală.**
- Neparticiparea poate fi explicată de indisponibilitatea resurselor (financiare sau de timp), de lipsa ofertei (a contactelor care să îi introducă în viața asociativă), de anticiparea eșecului în cazul încercării de a participa (datorată fie unor experiențe trecute, fie tocmai din cauza lipsei de experiență). Toate acestea trebuie puse în contextul în care încrederea în persoane diferite și nivelul toleranței acestora sunt minime.
- **Participarea informală are un nivel mai ridicat decât cea instituțională** – În plus față de motivele enunțate anterior, lipsa de încredere în organizațiile nonguvernamentale (66%) înclină balanța în direcția participării informale.
- Aproximativ 40% declară că au colaborat cu persoane din comunitate în chestiuni de interes comun. O proporție similară declară că apelează la ajutorul prietenilor și cunoșcuților în situații de nevoie.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

Alte concluzii

5. Cetățenii sunt disponibili pentru participare și informare politică, dar nu participă efectiv și nu sunt suficient de informați

- Interesul pentru politică are un nivel destul de ridicat, în special în anii electorali (șase din zece oameni se declară interesați de alegerile parlamentare). Acesta se manifestă atât pasiv, urmărind evenimentele în mass-media (4 din 5 persoane se informează săptămânal), cât și activ, în discuțiile cu prietenii (în jumătate dintre cazuri). Cei care urmăresc zilnic mass-media au un nivel aproape dublu de cunoștințe politice. Efectele informării sunt vizibile: 82% dintre persoanele care se informează zilnic au identificat corect

numele primului ministru față de doar 50% dintre cei care nu urmăresc evenimentele politice.

6. Există o ruptură semnificativă între social și politic

- Suportul difuz pentru instituțiile democratice atinge niveluri minime: mai puțin de unul din cinci români declară că au încredere în Președinție, Guvern, Parlament și partide politice. Criza de credibilitate a partidelor, prezentă și în Occident, este și mai puternic vizibilă în România. Pluripartidismul este ales drept cea mai importantă caracteristică a democrației de doar 5% dintre cetățeni.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

7. România = republică electorală. Doar participarea electorală este ridicată

- Există o puternică normă a participării la alegeri** – cu toate că cifrele participării s-au redus față de valorile din anii '90 – intenția declarată de participare rămâne la valori mai ridicate decât participarea efectivă (la momentul realizării studiului 76% dintre români afirmau că vor participa cu siguranță la vot, în timp ce procentul real a fost de puțin peste 40%).
- Lipsa unei participări politice mai intense este justificată de majoritatea indivizilor prin credința fatalistă că participarea este inutilă sau aproape inutilă:** 85% consideră că autoritățile arareori țin cont de părerea cetățenilor, în timp ce 3 din 4 persoane nu consideră că au puterea de a influența deciziile politice la nivel național. Oamenii se așteaptă ca

instituțiile să le rezolve problemele, dar rareori pun presiune pe aceste instituții pentru a obține ceea ce își doresc.

- Alienarea față de politica de la București nu se regăsește în totalitate în cazul relaționării cu primăria sau cu instituțiile administrative locale**, ceea ce nu surprinde ținând cont că două treimi dintre români afișează o identitate locală sau regională. Cunoașterea mai în detaliu a situației de la primărie, posibilitatea de a interacționa direct cu instituția, efectul mai clar al politicilor locale, precum și sentimentul unui control mai mare asupra deciziilor luate la acest nivel explică discrepanța.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

7. România = republică electorală. Doar participarea electorală este ridicată

- **Indicele culturii comunitare** are o valoare medie de 35, care sugerează o participare slabă. Putem vorbi de o cultură dominantă a neparticipării sau a participării circumspecte și una mult mai redusă ca amploare a participării comunitare frecvente.
- **Indicele culturii civice** are o valoare medie de 30. Această cifră ascunde însă faptul că, pe lângă cultura dominantă neparticipativă, există o subcultură a participării, cu media la valoarea de 80. Aceasta este mai unitară decât cea a participării comunitare și mai clar despărțită de cultura dominantă.
- **Indicele culturii electorale** are o valoare medie de 57, ceea ce sugerează o participare ridicată.
- **Indicele participării politice** are o valoare de 32. Distribuția participării politice (convențională sau neconvențională) este în oglindă față de cea a participării electorale. Majoritatea persoanelor se află la un nivel scăzut (în jur de 25), existând un grup important care are un nivel minim de implicare în politică.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

8. Nu există mai multe Români

Diferențele dintre regiunile actuale nu se regasesc în participare.

Chiar dacă economic și social există două Români, din perspectiva participării civice – nu există decat una!

- Diferențele între culturile participative dintre urban și rural sunt neglijabile. Mediile indicatorilor pentru participare civică, electorală și politică sunt aproape identice.
- Subcultura participării comunitare intense este doar ușor mai ridicată în rural, dar departe de a defini tot mediul.

- Diferențele care există sunt explicabile prin deficitul de educație sau prin vârstă mai înaintată. La același nivel de venit, vârstă, educație și toleranță, o persoană din rural ar fi dispusă chiar în mai mare măsură să participe.
- În mediul rural există o identitate locală mai pronunțată și o atitudine mai pozitivă față de politica locală.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

9. Regiunile sunt omogene – diferențele vin din caracteristici socio-demografice

Stimulează participarea: apartenența la clasa de mijloc, educația, vârsta, genul

- O privire pe mediile celor patru indici construiți arată că, **per total există diferențe între regiuni, dar ele nu sunt esențiale.** Indicele participării civice variază între 27 și 31, cel al participării politice între 30 și 33. Ceva mai multă variație există în cazul participării comunitare (minim 32, maxim 39) și electorale (53-59), dar nici aici nu se poate vorbi de culturi distințe. O privire pe distribuția culturii comunitare arată o suprapunere aproape perfectă a celor 8 regiuni.
- Datele arată că **statutul socio-economic diferențiază mai mult între culturi**

participative decât regiunea.

- **Participarea civică este o strategie mai des întâlnită în rândul clasei de mijloc,** ea fiind o raritate printre cei mai puțin educați. Jumătate din cei cu studii superioare sunt membri în cel puțin o organizație, în principal sindicate sau asociații profesionale, activează în mai mare măsură ca voluntari și petrec mai mult timp în compania colegilor din asociații și fundații.
- **Persoanele din clasa de mijloc au o viziune mai cosmopolită asupra societății.** Aceștia au mai multe cunoștințe și interes în viața politică, sunt mai moderați dar nu au o atitudine mai pozitivă față de mediul politic. Activismul social și politic este mult mai ridicat în rândul celor mai educați.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

10. Tinerii – o generație confuză: vor participare, dar nu participă efectiv

- Există o pronunțată apatie politică în rândul tinerilor, însă nu o respingere, ci o amânare a interesului pentru viitor.**
Există un efect de vârstă, nu de generație. Doar o treime din cei mai tineri se informează privind evenimentele politice, politica fiind de două ori mai puțin importantă pentru ei decât pentru cei mai vîrstnici. Totuși, implicarea în campanii a tinerilor (altfel decât prin vot) nu este în medie mai mică decât pentru celelalte vîrste, la împărțirea de plante având chiar valori mai mari. și disponibilitatea de a participa la astfel de acțiuni de campanie este semnificativ mai mare în rândul tinerilor: 1 din 3 ar vrea să participe; 16% dintre persoanele se gândesc să candideze

în viitoare alegeri, față de 8% din cei trecuți de 35 de ani și doar 5% din cei peste 55 de ani.

- Valori de autorealizare mai pregnante în rândul tinerilor, intenție de participare voluntară mai pronunțată, dar nefructificată.**
- Tinerii nu participă în mai mare număr decât cei mai în vîrstă,** dar atunci când o fac își petrec mai mult timp în asociații sau fundații. Diferențele dintre bărbați și femei sunt mai mici la vîrste mai mici. Există speranțe ca în viitor aceste generații să aibă o cultură participativă mai dezvoltată.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundăția
Multimedia

Ce influențează participarea în asociații?

- **Influența genului, educației și a vîrstei este una semnificativă și complexă.** Femeile tinere sunt mai dispuse să participe decât bărbații, dar la vîrste înaintate relația se inversează.
- **Chiar și la aceeași vîrstă și nivel de educație, o persoană interesată de probleme publice are o probabilitate mai mare să participe decât una neinteresată.**
- **Deschiderea față de ceilalți și interacțiunile informale au un rol important.**
- **Locuirea în mediul rural nu determină o intenție mai redusă de participare.** La același nivel de vîrstă, educație, nivel de toleranță, sociabilitate și interes în probleme publice, un

locuitor al mediului rural are cu 20% mai multe şanse de a îşi dori să participe față de un orășean. Lipsa instituțiilor nonguvernamentale din rural inhibă însă această disponibilitate.

Nivelul bunăstării personale nu influențează participarea, dacă nu ținem cont de efectul educației.

- **Imaginea organizațiilor nonguvernamentale are un rol important în modelarea participării.** Prăpastia dintre numărul celor dispuși să participe la nivel declarativ și al numărului mult mai mic de participanți poate fi explicată prin lipsa de vizibilitate a ONG-urilor, dar și prin faptul că acestea nu prezintă suficientă încredere.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundăția
Multimedia

Câteva sugestii în domeniul politicilor publice pentru creșterea voluntariatului

- **Promovarea toleranței** ca precursor al oricărui efort participativ comun. Insistarea în campanii pe credibilitatea ONG-urilor și pe puterea acestora de a aduce schimbare socială
- **Accent mai mare pus pe cultura civică în cadrul școlii primare și secundare;** un scurt stagiu de cel puțin o lună, oferit tinerilor absolvenți de liceu care nu s-au înscris la facultate, în asociații sau fundații locale care oferă servicii sociale.
- Ținând cont că populația cea mai dispusă să realizeze acțiuni voluntare este cea de vîrstă matură cu studii superioare și că aceștia sunt mai puternic încadrat spre piața muncii, o **flexibilizare a programului** care să permită participarea voluntară sau reducerea normei de muncă într-o zi a săptămânii pentru a permite o astfel de activitate, cel puțin în rândul angajaților la stat ar fi recomandată
- **Implicarea pensionarilor**, în special a celor cu un nivel de trai satisfăcător și cu studii cel puțin medii în activități umanitare sau culturale în cadrul organizațiilor nonguvernamentale
- **Interesul presei pentru promovarea actorilor civici** se manifestă în raport cu propria agendă și cu agenda populației, dar și în raport cu acțiunile instituțiilor statului și/sau ale politicienilor. Actorii civici devin vizibili doar în măsura în care răspund priorităților din dezbaterea ale momentului. Presa vede participarea civică drept un proces deja existent, pe care nu face decât să îl relateze, nu promovează automat acțiunile societății civice.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONALELOR VĂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Investește în oameni!

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa priorităță 3 „Creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor”

Domeniu major de intervenție 3.3 „Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor partenerilor sociali și societății civile”

Titlul proiectului: „Inițiativă pentru societatea civilă”

Contract POSDRU /93/3.3/S/54954

Beneficiar – Fundația – “MULTIMEDIA – pentru democrația locală”

Informatii **METODOLOGIE**

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

Metodologie generală

- În cadrul cercetării sociologice, pe lângă sondajele de opinie regionale s-au realizat și studii calitative în scopul extinderii zonei explicative și pentru identificarea unor motivații personale privind implicarea în zona civică.
 - Astfel, au fost efectuate 32 de focus grupuri și 100 de interviuri grupate pe regiuni de dezvoltare: câte 4 focus grupuri pentru fiecare regiune de dezvoltare, respectiv câte 12 interviuri regionale (cu o suplimentare de 4 interviuri pentru regiunea București Ilfov).
 - Focus grupurile au fost realizate de Operations Research în perioada mai-octombrie, iar interviurile în octombrie-noiembrie 2012 de către aceeași companie de cercetare.
- S-au realizat, de asemenea, comparații ale rezultatelor sondajelor cu rezultate ale unor cercetări internaționale pe valori (European Values Survey, World Values Study).

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONALELOR VĂRSTNICE
AMPSDRIU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Investește în oameni!

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa priorităță 3 „Creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor”

Domeniu major de intervenție 3.3 „Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor partenerilor sociali și societății civile”

Titlul proiectului: „Inițiativă pentru societatea civilă”

Contract POSDRU /93/3.3/S/54954

Beneficiar – Fundația – “MULTIMEDIA – pentru democrația locală”

I. FOCUS GRUPURI

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

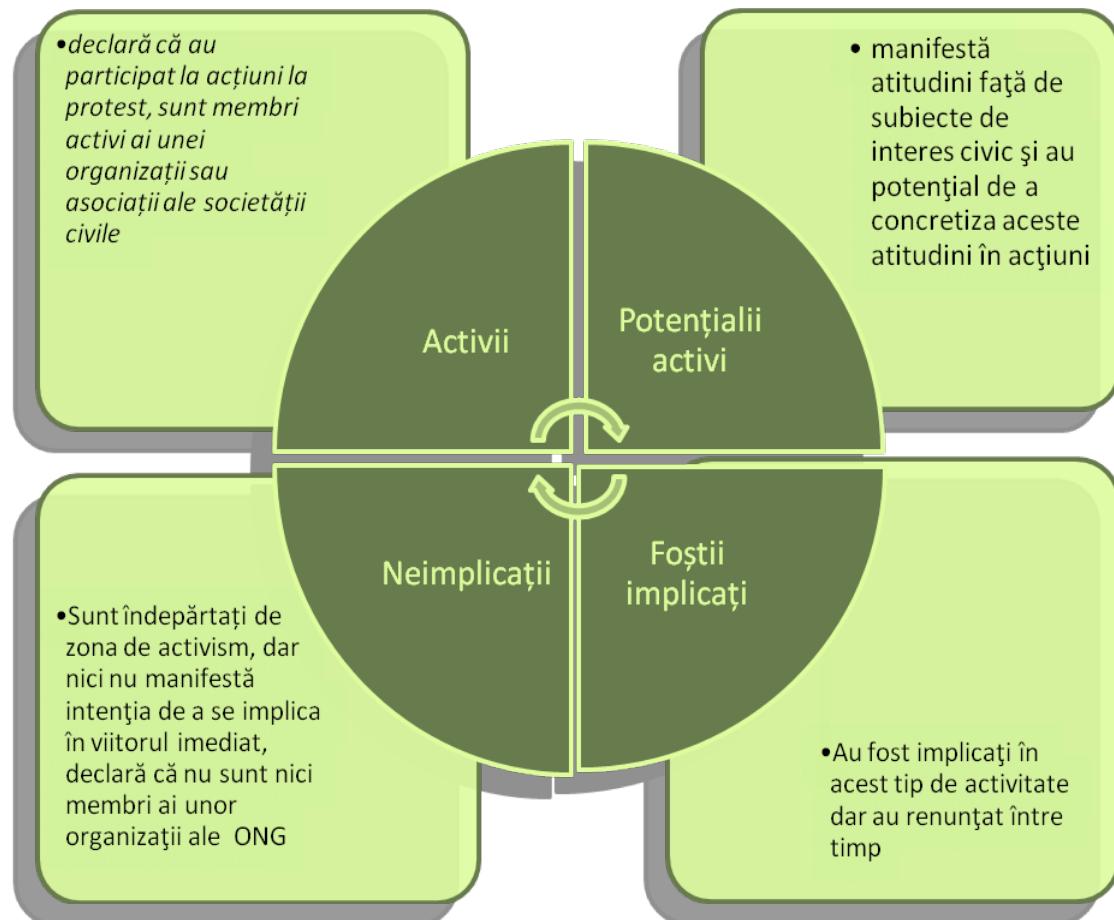
Instrumente Structurale
2007-2013

Fundată
Multimedia

I. FG - Metodologie

- Categoriile de public au fost segmentate în funcție de modul acestora de implicare în zona de activități civice și politice, urmărind să asigure și explicații calitative cu privire la motivațiile care stau în spatele încadrării persoanelor în aceste tipuri de public.
- Concret, la baza segmentarea categoriilor de public participante au stat patru tipuri de atitudine referitoare la participarea civică. Selectia subiecților pentru fiecare din focus grupuri s-a făcut în urma consultării bazelor de date din sondaj cât și prin recrutare directă în teren sau prin contactarea unor organizații cu activitate în sfera societății civile.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

I. FG – Obiective (1)

- Focus grupurile au urmărit sondarea în profunzime a percepțiilor/reprezentărilor sociale aferente conceptului de implicare civică, evidențierea componentelor ce alcatuiesc constelațiile motivaționale ale atitudinilor vis-a-vis de conceptul de implicare civică și paternurile comportamentale asociate acestor atitudini.
 - descrierea perceptiei sociale asupra posibilitatii de a corecta activitatea sistemului institutional
 - Obiectivele operaționale ale discuțiilor de grup:
 - descrierea asocierilor semantice ale conceptului de implicare civică;
 - relevarea rolului autoperceput al cetăeanului in societate
 - sondarea nivelului de implicare civică;
 - sondarea nivelului de încredere în diverse instituții;
- Datele au fost culese prin intermediul a treizeci si doua de focus-grupuri. Cate patru in fiecare din cele opt Regiuni de Dezvoltare. Participantii au fost grupati în funcție de nivelul implicării civice; astfel au rezultat patru mari tipologii: „activii”, „potențialii activi”, „neimplicații”, „foștii implicați”. In urma acestor discutii de grup s-au realizat 8 studii regionale care au evidențiat diferențele dintre cele patru tipologii de public, dar și eventualele diferențe regionale de motivații față de cele patru tipuri de atitudini.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundatia
Multimedia

I. FG – Obiective (2)

- Aceste 8 studii regionale au constituit baza raportului final. S-a urmarit marcarea diferențelor de abordare a acestei problematici între regiuni pentru a se întări și completa concluziile rezultate din agregarea sondajelor la nivel național.
- Grupul țintă al cercetării l-au constituit cetănenii care au o atitudine foarte clar construită în raport cu problematica implicării sociale, indiferent care este acea atitudine. Participantii la focus-grupuri au fost femei și bărbați într-un număr aproximativ egale: angajați cu studii medii, studenți, sau angajați cu studii superioare în proporții relevante pentru subiectele cercetate și pentru coeziunea grupurilor.
- Discuțiile de grup s-au desfășurat în orașele: București (pentru regiunea București-Ilfov), Iași (pentru regiunea Nord-Est), Constanța (pentru regiunea Sud-Est), Targoviste (pentru regiunea Sud), Craiova (pentru regiunea Sud-Vest), Timișoara (regiunea Vest), Cluj-Napoca (regiunea Nord-Vest), Brașov (regiunea Centru).

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

I. FG – Rezultate generale (1)

• Cadrul general

- Atitudinea generală pe care respondenții o dezvoltă în cadrul discuțiilor de grup fata de conceptul implicării civice, este, în general, aceeași. Prin urmare, **nu putem vorbi despre diferențe regionale semnificative atunci cand tratam problema activismului civic și al implicării** în comunicarea cu instituțiile statului. Totodată, tipurile de probleme cu care se confruntă comunitățile urmează același pattern al descrierii indiferent de zonă, de modul de reprezentare al comunității sau profiul socio-demografic al respondenților.
- Diferențierea apare însă în funcție de categorii precum vârstă sau educația: **tinerii sunt mult mai implicați și mai receptivi** cu privire la implicare, iar **cei cu studii superioare sunt în mai mare măsură conștienți de valoarea implicării comunitare**

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundată
Multimedia

I. FG – Rezultate generale (2)

- **Ce reprezintă comunitatea?**
- S-au conturat **imagini sensibil diferite ale ideii de comunitate**, de la reprezentarea primară a propriei **comunității teritoriale**, de vecini (în zona celor **neimplicați**) până la reprezentări abstracte și generalizante, cum ar fi **comunitatea de interese, de opinii, de cultură** etc. (mai ales în viziunea celor **activi**).
 - Exceptând membrii familiei din care fac parte, **respondentii își descriu greu rețeaua socială**.
 - Grupul primar, cel al “al egalilor” pare a fi bazat pe un capital minim de încredere din partea participantilor la discutii, mai mult pare a fi chiar una din sursele importante de nemulțumire, majoritatea respondentilor apreciind că nu au prieteni, ci numai cunoștințe.
- Una din principalele probleme evidențiate cu ajutorul conceptului de implicare civica: **egoismul. Societatea actuala pare a valoriza mai degrabă individualismul, în detrimentul implicării civice**, barfele, egoismul si invidia in detrimentul unui comportament asociativ.
- Nici temele dezbatute în cercul apropiatilor nu par a contribui la îmbogățirea personalității participantilor la discutiilor de grup, interacțiunea fiind destul de slabă, ea ramanand de cele mai multe ori la nivelul unui schimb informațional de care participantii la viata sociala nu sunt întotdeauna conștienți.
- Modul de tratare al implicării civice reprezintă o variabilă care se coreleză intr-un mod implicit cu reprezentările asupra comunității ordonate de la simplu la complex, sau de la particular la general.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundatia
Multimedia

I. FG – Rezultate generale (3)

- **Tipuri de probleme cu care se confruntă comunitatea din care fac parte:**
 - În privința problemelor cu care se confruntă comunitatea **se remarcă de asemenea diferențe notabile între grupuri, opiniile cristalizate în cadrul celor 4 tipologii** variind de la probleme circumschise lui „a avea” și „a ni se da” pentru cei neimplicați până la probleme circumschise lui „a fi” și „a face” formulate evident de cei activi.
 - Sintagma cel mai frecvent utilizată în descrierea problemelor comunității, indiferent cum a fost aceasta definită exprimă faptul că, în acest moment, **în România contează foarte mult individul și foarte puțin comunitatea din care**

face parte. Astfel, participantii la discutii declară că **elementul care dictează mersul comunității este competiția individuală, în detrimentul implicării civice**, individualismul, egoismul și alienarea în detrimentul unui comportament asociativ, și a unei identități de membru al comunității.

- Dincolo de egoism, respondenții aduc în discutie **absenta educatiei și saracia**. Toate celelalte probleme se deduc în mod firesc din absenta sau calitatea indoielnica a educatiei, din accentul pus pe propria persoana în detrimentul celorlalți și din nivelul scăzut al satisfacerii nevoilor primare. Mixul acestor trei mari probleme a condus în cazul comunităților interviewate la un soi de **pasivitate, ignoranță față de problematica implicării civice**, lipsă de reacție și de mobilizare a cetățenilor

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

I. FG – Rezultate generale (4)

- **Tipuri de probleme cu care se confruntă comunitatea din care fac parte:**
 - Dincolo de enumerarea nevoilor care se reflectă în nevoile comunității ca entitate distinctă, transpare faptul că **viata comunitara aproape nu există**. Foarte puțini din cei care au participat la aceste discutii, au putut identifica acele elemente comune care dau un sens ideii de comunitate. **Discutiile au fost centrate pe individ, pe individual**, astfel încât, participarea indivizilor care alcătuiesc comunitatea la procesul de luare a deciziilor, normal în condiții firești, lipsește cu desavarsire.
 - Conform opiniei exprimate, **implicarea civică în accepțiunea deplină a termenului, funcționează foarte bine în țările și în societățile unde societatea civilă este organizată**, unde întreg procesul a ajuns la o anumită maturitate, și se structurează în jurul unor interese comune, care sunt susținute și apărate. În România se consideră că suntem încă în proces de creștere, iar **societatea civilă e prea puțin structurată** pentru a exercita o participare publică în adevărată accepțiune a termenului. Lipsa de inițiativă și asociativitate, grupuri insuficient sau incoerent reprezentate, sunt câteva dintre elementele care duc la o exercitare defectuoasă a procesului de participare publică, la o definire ambiguă a intereselor comune diverselor grupuri precum și a modalităților de a lupta pentru aceste interese.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

I. FG – Rezultate generale (5)

- **Atitudini privind implicarea civică**
 - **Implicarea civică are**, în opinia participanților la cercetarea calitativă, **ca semnificație centrală voluntariatul**, acțiunile de caritate și ajutorare pentru categoriile sociale defavorizate sau cu handicap, precum și alte comportamente sociale dezirabile (respectarea legilor și a libertăților celuilalt). Participarea publică este definită sintetic ca o acțiune voluntară care are ca scop final și ca motivatie intrinsecă binele general. Însă, comunitatea pare incapabila să inteleagă importanța voluntariatului. Societatea, asa cum este ea perceputa de respondenți, pare orientata catre scopuri imediate, mare parte din ele meschine. Nu mai avem viziune – striga într-un glas toti participantii la focus grupuri - am uitat să facem lucruri pentru ele insele, intrucat **orice acțiune a noastră este strâns legată de beneficii materiale.**
 - Intelegerea conceptului de implicare civică ca având ca unică semnificație, acțiunile voluntare caritabile, este, din nefericire, una incompleta. **Gândirea politică lipsește din acceptiunea conceptului de implicare civică**. Cu excepția votului, **implicarea civică nu este văzută ca o față a activismului politic**. Acest fapt pare a se datora și ideii că implicarea în politică este înțeleasă ca un comportament care urmărește exclusiv beneficii de ordin personal, nu "civic". În consecință, **participantii la discutii nu consideră că implicarea civică se poate referi și la supravegherea guvernării, pentru a corecta derapajele instituțiilor statului**
- 26

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

I. FG – Rezultate generale (6)

- **Atitudini privind implicarea civică**
 - Participantii la focus grupuri își descriu cu mare dificultate rolul social în societate. Mai mult, cele exprimate de majoritatea respondenților relevă o **atitudine de pesimism sau de dezorientare**. Se pare că cei mai mulți dintre cei care au participat la discutii nu își pot defini nici un rol social și simt și o presiune socială difuză în direcția de a nu avea vreunul. Cum rolurile sociale determină comportamentele sociale sau o bună parte a acestora, există riscul ca, percepându-și rolul în principal la nivelul conformismului, **oamenii obisnuiti să-și dezvolte și comportamente cât mai conformiste**, adică diferite de implicarea

participativă, iar riscul este cu atât mai ridicat, cu cât, după cum am văzut, schimbul real de opinii este mai slab în interiorul grupurilor de egali.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

I. FG – Rezultate generale (7)

• Profilul implicatului civic

- Rezumând opiniile respondenților putem face și un profil al „implicatului civic”: **Tânăr student sau Tânăr activ până în 35 de ani; Profesii umaniste** (învățământ, cultură, psihologie, sociologie, artă, asistență socială); **Educație superioară și experiențe anterioare de implicare civică**; Un anumit tip de personalitate, orientat spre cei din jur, cu inițiativă și vocație de a fi o parte din comunitatea care îl/o înconjoară; **Locuiește în orașe mari, centre universitare active** unde voluntariatul și activitatea ONG-urilor este mai intens promovată.

• Motivații ale implicării

- Printre motivațiile implicării sunt enumerate în primul rând elemente care țin de **dezvoltarea personală, dezvoltarea unor abilități de comunicare, de interacțiune, dezvoltare socială și integrare în mediul social**.
- Motivația de a **genera o schimbare** ca urmare a implicării, indiferent cât de mică ar fi schimbarea respectivă și implicarea văzută ca o componentă a școlii vieții sunt alte nuanțe precizate în discursurile participanților. Alții respondenți au declarat că **se implică pentru a nu sta pe margine, pentru a arăta că le pasă de ceilalți** și de ce se întâmplă în jurul lor, pentru simpla trecere de la pasivitate la activitate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

I. FG – Rezultate generale (8)

- **Soluții de diminuare a dificultăților întâmpinate**
 - Soluțiile pentru ieșirea din starea de indiferenta sunt de gasit, conform participanților la aceste discutii, într-o **restructurare radicală a valorilor care guverneaza viata comunitara**. Este vorba despre **revenirea la valori traditionale, depasirea consumerismului si a mercantilismului**, mutarea accentului pe educatie si regandirea timpului liber.
 - Schimbarea s-ar putea produce prin intermediul voluntariatului. Aceasta intrucat **orice implicare în activități de voluntariat implică o formă de învățare socială**, chiar dacă de multe ori aceasta nu este conștientizată. Implicarea în activități

de voluntariat dezvoltă o serie de abilități și competențe sociale, cum ar fi de exemplu solidaritatea, toleranța, încrederea.

Voluntariatul te poate transforma într-o persoană conștientă de mult mai multe aspecte ale lumii din jurul tău pe care în mod curent nu le vezi pentru că, aparent, nu ai nicio legătură directă cu ele.

- Pe langa educatie, participantii la discutii mai identifica o serie de factori care ne-ar putea schimba perceptia vis-a-vis de implicarea civica. Ei insista asupra faptului ca **ar trebui sa valorizam alți lideri si sa luam atitudine fata de tot ce ne nemultumeste**. Liderul pe care l-ar urma toți respondenții, ar trebui să aibă determinare, tărie, carismă, viziune. El ar trebui să știe să informeze, să îi convingă pe cei cărora li se adresează, ar trebui să fie personal interesat de rezolvarea cu succes a acțiunii pe care o conduce.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundatia
Multimedia

I. FG – Rezultate generale (9)

- **Atitudinea față de ONG-uri**

- În opinia respondenților **cele mai multe ONG -uri activează fără rezultate notabile**. Există într-adevar câteva ONG-uri care par să aibă rezultate – însă le poti număra pe degete. Majoritatea nu urmăresc decât beneficii legate de propria imagine imagine. Mai eficiente din perspectiva rezultatelor, le par participantilor de discuții, organizațiile bisericești sau sindicale.
- Dacă ar fi să evaluăm **intensitatea lipsei de încredere pe primul loc s-ar afla instituțiile politice și administrative urmate de justiție și apoi de ONG-uri**. Referitor la ONG-uri, reticențele țin de lipsă de informare, lipsă de vizibilitate a lor

și o oarecare lipsă de transparentă. Totodată, **există o predispozitie generală pentru a considera scopul final al acțiunilor unui ONG ca fiind diferit de scopurile pentru care militează**. Aceste organizații profita de naivitatea oamenilor și își urmăresc propriile scopuri.

- Respondenții manifestă o oarecare încredere în raport cu biserică, armată și instituțiile Uniunii Europene. Un nivel scăzut de încredere se asociază și cu instituțiile din domeniul politicului: Președinția, Parlamentul, Guvernul, partidele politice.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

I. FG – Rezultate generale (10)

- **Contribuția de 2% pentru ONG-uri**
 - Legea care reglementeaza contribuția de 2% pentru ONG-uri este, pentru respondenti, incomplet inteleasă și, în mod implicit, aplicată. În ciuda faptului că are scopuri nobile și că este o modalitatea reală prin care cetăeanul obisnuit poate participa la viața „cetății”, legea statuează o lipsă de transparentă care blochează orice modalitate de dezvoltare și de conștientizare reală a beneficiilor ei la nivel comunitar.
 - Firesc ar fi ca beneficiarul final al unei sume de bani să poată să le mulțumească celor care au donat, și să-i cointeresizeze în dezvoltarea ulterioară a proiectelor sale. Însă, astăzi cum este aplicată aceasta lege,

orice încercare de a cunoaște identitatea celor care te-au ales ca destinatar al acestei contribuții, se loveste de refuzul administrației financiare care, la adăpostul ideii de confidențialitate, nu face publice aceste date.

- Astfel, sunt de parere cei din grupul activilor, o intenție laudabilă – cu rezultate notabile în alte state europene – are, în acceptarea romanească, o aplicare deficitară și rezultate deplorabile.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

I. FG – Rezultate generale (11)

• Descrierea sistemului instituțional (1)

- În ce privește atitudinile față de sistemul instituțional evaluările nu diferă substanțial între grupuri, sau intre regiuni. **Relația cu mediul instituțional a fost definită de toți participanții ca fiind dificilă, formală și în general disfuncțională.** Participanții la discutii par să fi internalizat ideea că în România instituțiile nu funcționează în beneficiul cetățeanului sau al societății. **Sentimentul general este că sunt supuși la sfidare din partea funcționarului** care ar trebui să le furnizeze în mod profesionist diverse servicii. Sistemul instituțional este corupt, biocratizat, politicizat excesiv și condus de o autoritate centrală care nu cunosc

problemele locale. Iar interacțiunea cu sistemul instituțional, este descrisă sintetic ca „o luptă cu morile de vant”.

Participantii la discutii aduc spontan în discuție experiențe negative din interacțiunea cu sistemul instituțional, dar sunt conștienți de lipsa de motivației financiare a celor care lucrează în acest sistem și înțeleg că aceasta realitate se răsfrânge asupra calității muncii acestora.

- Problemele care implica autoritatile nu se rezolvă, sau se rezolvă foarte greu, pe cale institutionalizată pentru că autoritatea locală nu este în nici un fel motivată și nici nu este în vreun fel trasa la raspundere. **Singura modalitate în care poti accelera rezolvarea problemelor este calea informală:** apelezi la un prieten influent pe care, eventual, îl mituiesti. Opinia majoritară = neputința fata de deciziile care nemultumesc.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

I. FG – Rezultate generale (12)

- **Descrierea sistemului instituțional (2)**
 - Doar doi, trei dintre participantii la aceste discutii au mers în audiență, sau au incercat sa contactezet vreun consilier local, parlamentar sau deputat. **In general cetăeanul – asa cum este el vazut de respondenti - are posibilități reduse de a protesta sau de a interveni în deciziile institutionale.** Reprezentarea socială a protestului este ancorată de percepția riscului inutil la care se supune participantul: „***la ce sa mai protestezi daca tot nu se schimba nimic?***” Aceasta perceptie diminuează atitudinea participativă în ceea ce privește mișcările de protest, asta in ciuda faptului ca fiecare respondent are o cauză pentru care

consideră că oamenii ar merita să protesteze. Cetățeanul nici măcar nu își cunoaște drepturile pe baza cărora ar putea influența decizile care se iau în aceste instituții. Mai mult, nici votul nu este apreciat ca fiind o modalitate satisfăcătoare, deoarece conform percepției unanime, toți cei pe care i-au votat ajung să te dezamăgească la un moment dat.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

I. FG – Rezultate generale (13)

- **Descrierea sistemului instituțional (3)**
 - Într-o prezentare sintetică **activii** sunt **implicați în proiecte aproape exclusiv din convingere** și pe baza unei motivații intrinseci (de plăcere), făcând din activitatea de voluntariat un mod de exprimare personală în direcția dezvoltării comunității (atât prin realizarea sarcinilor propuse cât și prin puterea exemplului).
Cei care se implică în activități voluntare o fac în pofida feed-back-ului negativ dat de o largă parte a societății, trecând peste dificultățile complexe ridicate de administrația publică și încercând totodată să își optimizeze consumul resurselor limitate (financiare, temporare, culturale etc.) de care dispun.

- **Foștii activi** sunt persoane **în continuare interesate de acest domeniu** dar care au trăit o modificare substanțială a **statusului social** (începerea unui program de studii, formarea unei familii și apariția copiilor, schimbarea locului de muncă etc.). Si aceștia cunosc detaliile muncii de voluntar și nu se dezic de eficiența acesteia

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

I. FG – Rezultate generale (14)

- **Descrierea sistemului instituțional (4)**
 - Potențialii activi reprezintă o **categorie prudentă**, care ar încerca să tatoneze acest domeniu și exprimă o relativă disponibilitate pentru implicarea în principiu în activități de voluntariat, **cu predilecție spre zona de asistență și protecție socială**. Aceștia nu cunosc foarte bine caracteristicile procesului și păstrează o atitudine rezervată în oferirea de soluții pentru creșterea atraktivității voluntariatului.
 - Cei **neimplicați** reprezintă un grup încărcat cu multe anxietăți și marcat de frustrări cumulate în relațiile cotidiene din spațiul social propriu. Aceștia tratează

voluntariatul într-o manieră denaturată, considerându-l o inutilitate pentru societățile dezvoltate care își pot plăti toate serviciile ce ar intra sub egida sa. Ignorând în foarte mare măsură orice principiu de altruism și empatizare în consolidarea unei comunități, neimplicații afirmă cu fermitate că orice acțiune voluntară maschează de fapt un scop mercantil ascuns și că în urma bunevoinței unor „fraieri” tot timpul cineva are de profitat. Resimțind conotația negativă a propriului punct de vedere, încearcă să recupereze cumva poziția indezirabilă pe care s-au plasat singuri prin cristalizarea opinilor afirmând în final un relativ interes exclusiv într-un context foarte bine controlat, cu finalități imediate și cu o largă participare a altor cetățeni.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONALELOR VĂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Investește în oameni!

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Axa priorităță 3 „Creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor”

Domeniu major de intervenție 3.3 „Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor partenerilor sociali și societății civile”

Titlul proiectului: „Inițiativă pentru societatea civilă”

Contract POSDRU /93/3.3/S/54954

Beneficiar – Fundația – “MULTIMEDIA – pentru democrația locală”

II. INTERVIURI ÎN PROFUNZIME

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

II. Interviuri – Obiective și metodologie

- Interviurile în profunzime au fost realizate în special cu **membrii ONG-urilor din grupurile țintă** dar și cu **persoane active la nivel comunitar**, identificate ca atare atât în baza de date de la nivel național cu ONG-uri, cât și dintre persoanele cu profil adecvat (**implicare ridicată**) din cadrul chestionarelor aplicate. Au fost efectuate, în paralel, și interviuri directe (face to face), dar și interviuri telefonice și prin poșta electronică, pentru a se putea asigura o scurtare a perioadei de realizare a studiului de teren, fără însă a fi afectată semnificativ calitatea culegerii acestora.
- Au fost realizate în total 100 de interviuri, distribuite după cum urmează: în 7 dintre cele 8 regiuni de dezvoltare au fost efectuate câte 12 interviuri, iar în regiunea București-IIfov 16 interviuri.

În cadrul interviurilor în profunzime s-a urmărit în special **identificarea de mijloace relevante pentru creșterea participării civice la nivel comunitar**. Experiența subiecților în domeniu ar putea fi folosită pentru a coagula atât metode comune de creștere a implicării la nivel național, cât și pentru a completa inventarul de metode pe care diversi actori implicați le pot folosi în continuare pentru creșterea implicării civice și politice.

De asemenea, baza de explicații a persoanelor interviewate cu privire la motivațiile și mecanismele care ar putea conduce la o creștere a implicării civice și politice ar putea conduce la completarea concluziilor generale ale cercetării cu informații și judecăți relevante.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

II. Interviuri – Rezultate (1)

- **Comunitatea** este definită de respondenți într-un mod complex, având atât valențe de sociabilitate (grup de interese), cât și spațiale (totalitatea locuitorilor unei localități sau țări), ori de interacțiune primară (familie sau, mai extins, grup de prieteni).
- Respondenții se identifică, în ordinea preferințelor, cu:
 - Comunitatea de hobbyuri
 - Comunitatea de muncă / profesională
 - Comunitatea teritorială (localitate, cartier)
 - Comunitatea religioasă
- Legat de **agenda de probleme** ale comunității predomină aspectele generale legate de nivelul de trai, acestea fiind urmate de probleme specifice:
 - Nivelul scazut de trai
 - Lipsa educatiei
 - Lipsa civilizatiei
 - Indiferenta / nepasarea
 - Nerespectarea mediului înconjurător
 - Lipsa de reacție și mobilizare a cetățenilor

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

II. Interviuri – Rezultate (2)

ACTIVII

- Domenii de implicare preponderente:**
Organizații umanitare sau caritabile, servicii sociale pentru vârstnici, Activități culturale: educație, artă, muzică, Grupuri sau partide politice, Asociații pentru protecția mediului sau a animalelor, Asociații pentru drepturi civice, drepturi ale minorităților
- Principalele motivații ale implicării în organizații civice sunt legate de:** Dezvoltare personală, dorința de a fi de folos societății, dorința de a ajuta pe alții, rezolvarea problemelor comunității, faptul că a fost convins de un prieten sau o cunoștință.
- Aproape 9 din zece persoane interviewate au declarat că doresc să își continue activitatea în mediul ONG, printre motivele celor care doresc să renunțe cele mai importante fiind lipsa de timp și reorientarea către activități aducătoare de venit
- Printre **problemele care îngreunează activitatea în ONG-uri** au fost nominalizate: lipsa resurselor materiale, lipsa voluntarilor, lipsa încrederii societății cu privire la activitatea ONG-urilor, rezultatele activității au fost sub măsura propriilor așteptări.
- Modalitățile de depășire a problemelor** în activitatea organizațiilor civice identificate cel mai des de intervievați sunt legate de: dezvoltarea unor parteneriate cu școli / licee pentru educarea timpurie a tinerilor în spiritul ideii de implicare, intensificarea activităților de responsabilizare și schimbare a mentalităților comunităților în care se intervine, popularizarea în rândul comunităților a ideii de voluntariat, identificarea unor resurse suplimentare pentru funcționarea ONG-urilor, parteneriate cu autoritățile locale.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

II. Interviuri – Rezultate (3)

FOȘTII IMPLICAȚI

- Domenii de implicare preponderente din care s-au retras:** Asociații pentru protecția mediului sau a animalelor, Activități culturale: educație, artă, muzică, Organizații umanitare sau caritabile, servicii sociale pentru vârstnici , Asociații sau cluburi sportive
- Principalele motivații ale implicării anterioare** în organizații civice sunt legate de: dorința de a fi de folos societății, dorința de a socializa, dorința de a ajuta pe alții, rezolvarea problemelor comunității.
- Motivele principale ale renunțării la activitatea civică țin de : lipsa de timp, reorientarea către activități aducătoare de venit, dezamăgirea față de organizația în care a fost implicat. În rândul

foștilor implicați dorința de revenire în domeniul civic este undeva în jurul a 50%.

Printre **problemele care le-au îngreunat activitatea în ONG-uri** au fost nominalizate: lipsa resurselor materiale, lipsa voluntarilor, lipsa încrederii societății cu privire la activitatea ONG-urilor.

Modalitățile de depășire a problemelor în activitatea organizațiilor civice identificate cel mai des de interviеваți sunt legate de: dezvoltarea unor parteneriate cu școli / licee pentru educarea timpurie a tinerilor în spiritul ideii de implicare, intensificarea activităților de responsabilizare și schimbare a mentalităților comunităților în care se intervine, popularizarea în rândul comunităților a ideii de voluntariat.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

II. Interviuri – Rezultate (4)

PONȚENȚIALII ACTIVI

- **Domeniile cele mai interesante pentru categoria de public interesată de implicare:** Organizații umanitare sau caritabile, servicii sociale pentru vârstnici, Asociații pentru protecția mediului sau a animalelor, Asociații de apărare a drepturilor omului, Activități culturale: educație, artă, muzică, Asociații sportive sau de tineret
- **Principalele motivații ale neimplicării anterioare** în organizații civice sunt legate de: lipsa de timp, lipsa informațiilor și vizibilitatea redusă a ONG-urilor, comoditate, ONG-urile nu reușesc să fie foarte convingătoare în atragerea de noi oameni.
- **Motivații care ar putea determina implicarea**

ponțențialilor activi: credibilitatea conducerii ONG-ului, afinitatea cu domeniul de activitate al ONG-ului, găsirea unei modalități flexibile de lucru (după programul obișnuit de muncă, week-end).

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

II. Interviuri – Rezultate (5)

NEIMPLICAȚII

- **Principalele motivații ale deciziei de neimplicare** în organizații civice sunt legate de:
 - lipsa de timp,
 - lipsa încrederii în ONG-uri,
 - lipsa informațiilor și vizibilitatea redusă a ONG-urilor,
 - consideră că nu se poate face voluntariat la o vîrstă mai înaintată.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

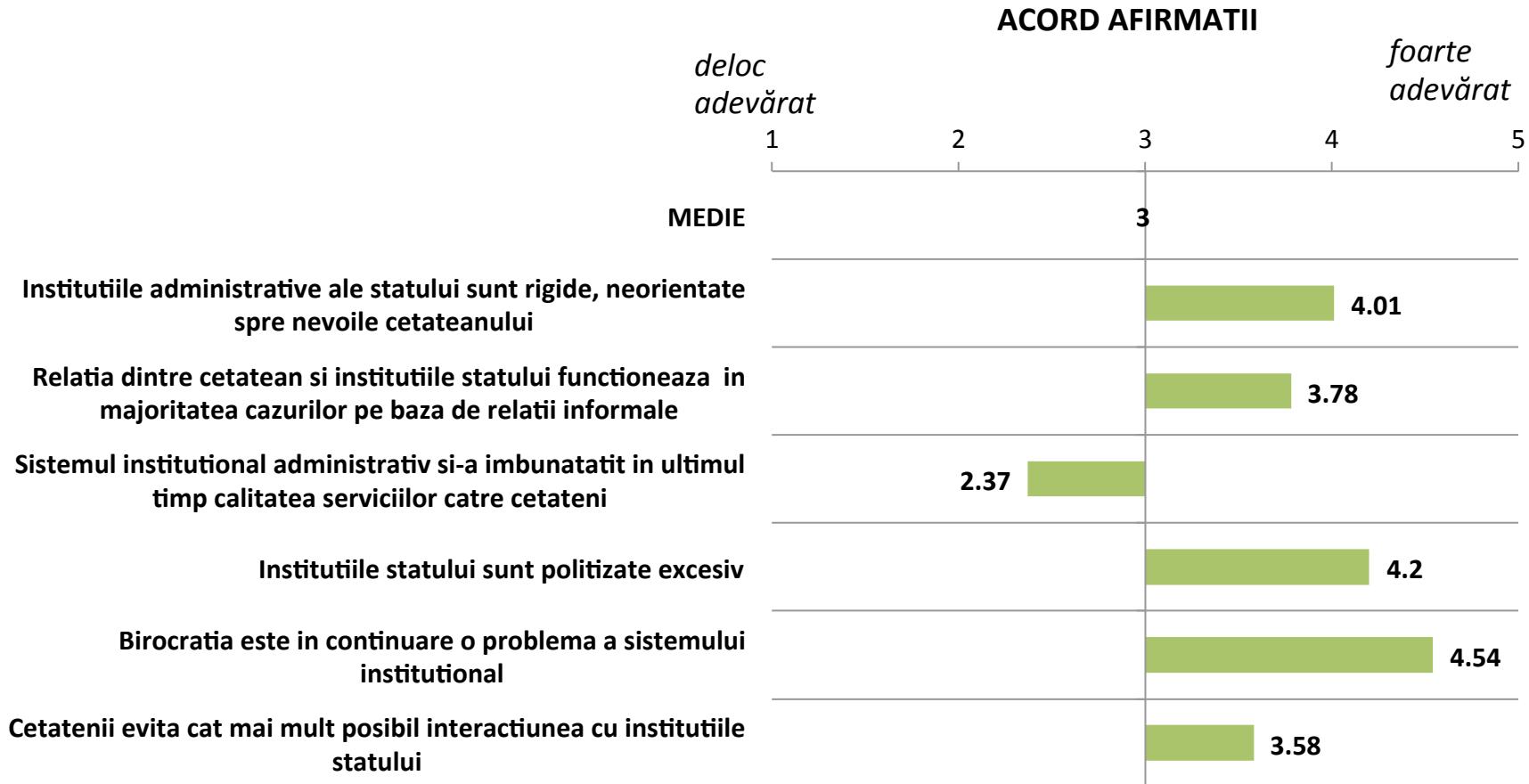

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

II. Interviuri – Rezultate (6)

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundată
Multimedia

II. Interviuri – Rezultate (7)

- Rugați să evalueze implicarea civică în România în general, participanții la interviuri au dat următoarele tipuri de răspunsuri:
 - Deși implicarea este văzută ca un comportament dezirabil, **9 din zece intervievați susțin că cei mai mulți oameni nu se implică în acțiuni civice**
 - Printre motivele principale ale lipsei implicării altora au fost identificate: **neîncrederea în eficacitatea implicării (nu pot schimba nimic), lipsa de mobilizare, dezinteresul, lipsa de timp.**
 - Ca motivații pentru cei care se implică, intervievații cred că cele mai importante sunt: implicarea la îndemnul unor cunoștințe, vocația, dispun de timp.
 - Intervievații cred că cetățenii mai pot fi motivați pentru a se implica prin: educarea tinerilor, îmbunătățirea comunicării cu publicul țintă, mediatizarea activităților ONG-urilor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONALELOR VĂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Investește în oameni!

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritată 3 „Creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor”

Domeniu major de intervenție 3.3 „Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor partenerilor sociali și societății civile”

Titlul proiectului: „Inițiativă pentru societatea civilă”

Contract POSDRU /93/3.3/S/54954

Beneficiar – Fundația – “MULTIMEDIA – pentru democrația locală”

III. COMPARAȚII CU STUDII EXTERNE

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații - metodologie

Obiective și metodologie

Unii dintre itemii din sondajul de opinie au fost comparați cu întrebări similare din cercetări realizate în mai multe țări, prin programele European Values Study și World Values Survey.

Au fost folosite valurile cele mai recente ale acestor studii (EVS – 2008, WVS - 2005) ale căror date sunt disponibile online pe siturile:

<http://www.europeanvaluesstudy.eu> și

<http://www.worldvaluessurvey.org>. În cadrul comparațiilor au fost selectate 8 state (Franța, Germania, Australia, Ungaria, Italia, Olanda, Polonia, Grecia, Spania) plus Romania (cu valurile 1993, 1998, 1999, 2005), dar și rezultatele din 2012 ale sondajului din proiect.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații - FAMILIA

Familia

- Potrivit datelor WVS, **familia** in Romania este la fel de importanta ca si in celelalte tari, evidențiindu-se un trend stabil la nivel european, poate chiar puțin mai pronunțat la nivelul statelor foste comuniste, față de statele occidentale. Deși sumele raspunsurilor pozitive în privința importanței sunt constante, cetățenii din unele state au preferat să ofere raspunsuri mai moderate. Un procent semnificativ se înregistrează și în cazul cetățenilor australieni chestionați. Excepții de la media procentuala de circa 90% se înregistrează în Germania și Grecia, aici înregistrându-se valori similare cu Romania din anul 1993 (83%). Analizand evoluția cronologică, se poate observa că în Romania importanța familiei în viață respondenților a crescut până la un maxim de
-

circa 89% în 1998, după care s-a stabilizat în jurul valorii de 85% în anii ce au urmat, procent similar cu cel din Franța.

Potrivit datelor EVS din 2005, în privința importanței familiei pentru cei chestionați, se poate observa că aceasta este foarte importantă în majoritatea statelor, singurele excepții notabile fiind Germania și Olanda.

Romania se situează într-o medie procentuala comparabilă cu statele foste comuniste, Ungaria și Polonia, dar și cu statele mediteraneene, Grecia și Spania. La nivel local, în Romania importanța familiei este comparabilă în toate regiunile țării, fiind la cote de peste 85%. Se poate sublinia minimul în regiunea Nord-Est și maximul în regiunea Centru, celelalte zone respectând media. Trendul care reiese din cercetarea WVS, precedenta, și din cele care urmează (2008 și 2011) demonstrează că tendința este constantă în privința importanței familiei pentru majoritatea statelor europene și pentru Romania.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații - PRIETENII

Prietenii

- Potrivit datelor WVS, in Romania, prietenii nu ocupă un loc la fel de important în viața respondenților ca în celelalte țari, scorul fiind, cu aproximativă, la jumătatea celui din restul țarilor (foarte importanți 25% în Romania, peste 50% în alte țări). Trendul este constant, nu se observă o creștere a importanței prietenilor odată cu trecerea timpului. Pe de altă parte, numărul persoanelor din România care consideră prietenii destul de importanți este mai mare decât cel din celelalte țari.
- Potrivit datelor EVS, din 2005, în privința importanței prietenilor și a cunoștințelor, aceștia sunt foarte importanți în rândurile celor chestionați, depășind procente de 90%, dar România în acest caz reprezintă o excepție interesantă, fiind situată la circa 78%. Franța și

Spania urmează cu procente de 91%, semnificând o diferență importantă. Acest scepticism în privința prietenilor și cunoștințelor este evident și în statisticile locale, români dând o importanță redusă acestei categorii sociale.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații – TIMPUL LIBER

Timpul liber

- Potrivit datelor WVS, in Romania cultura **timpului liber** nu este la fel de dezvoltata ca in celelalte tari, posibil ca o parte din timpul liber destinat activitatilor recreative sa fi fost adjudecat de televiziune, care a cunoscut un boom in Romania dupa 1989, sau de munca, fiind cunoscut faptul ca romanii muncesc, in medie, mai mult decat alti europeni. Nu se observa pe parcursul anilor o crestere a importantei pe care romanii o acorda timpului lor liber. Se poate constata o diferenta intre Romania si statele din Europa occidentală, Franta si Olanda, in sensul in care persoanele din aceste state acorda o importanta semnificativ mai mare timpului liber. O diferenta in acelasi sens se observa si intre statele mediteraneene si Romania. Cu toate

acestea, numarul persoanelor care considera timpul liber destul de important nu difera semnificativ de celelalte state.

Potrivit datelor EVS, din 2005, la categoria importanței timpului liber pentru romani, aceasta este la un nivel scazut, similar cu Italia și Franța, dar comparativ ca trend cu statele foste comuniste și cu statele occidentale, Germania și Italia, in care importanța este cu circa 5% mai mare. Cele mai mari valori sunt inregistrate in Grecia și Olanda, varfuri ale unei monotonii statistice pentru Europa. In Romania, comparand datele din zonele de dezvoltare, timpul liber are o importanța scazuta, inregistrand un minim statistic in București.Comparativ cu datele din anii precedenti, procentul celor care considera timpul liber ca fiind foarte important in viata lor a urmat un trend ascendent, apropiindu-se de media europeana.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013Fundația
Multimedia

III. Comparații - POLITICA

Politica

- Potrivit datelor WVS, **politica nu este la fel de importanta in Romania fata de majoritatea tarilor evaluate.** Este posibil ca experienta comunista sa fi afectat increderea oamenilor in capacitatea de a schimba lucrurile in politica sau in politicienii aflati la conducere. Diferente semnificative se pot inregistra intre Romania si state occidentale ca Franta si Olanda, in sensul ca **numarul romanilor care considera politica destul de importanta in viata lor este mai mic decat numarul francezilor sau al olandezilor care acorda aceeasi importanta politicii.** Nu exista o diferență notabilă intre Romania și celelalte state fost comuniste, Polonia și Ungaria, numărul persoanelor care consideră că politica este foarte importantă fiind apropiat, dar mai

mic decat numarul persoanelor din statele occidentale. Un punct de discrepanță în importanța pe care românii au acordat-o politicii pe parcursul anilor, se poate observa în 1998, în sensul că oamenii au acordat o importanță mai mare politicii comparativ cu ceilalți ani vizati în studiu.

Potrivit datelor EVS, din 2005, politica are o importanță relativ scăzută în viațile europenilor, fiind observate două tendințe, ale statelor occidentale, Franța, Germania, Italia și Olanda, care este o excepție notabilă cu o importanță de 60% a politicii. Celelalte state, printre care se regăsesc România și statele foste comuniste, dar și, în mod interesant, Spania, înregistrează o importanță a politicii la aproape jumătate din procentul din statele occidentale, însemnând valori în jur de 25%.

La nivel local politica are cea mai mică importanță în viațile romanilor dintre toate variabilele verificate, trendul fiind monoton în funcție de regiuni. Evoluția datelor pe parcursul anilor a demonstrat o echilibrare a procentului din România cu media europeană, trendul fiind convergent spre procentul de 26-27%.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundatia
Multimedia

III. Comparații - MUNCA

Munca

- Potrivit WVS, ca observatie generala a acestor date se poate spune ca **munca** ocupa un loc important in viata oamenilor. In Romania, remarcam in 1999 o crestere a procentului de oameni care considera munca foarte importanta, posibil ca urmare a somajului ridicat din acea perioada sau a privatizarilor intreprinderilor de stat. Numarul persoanelor din Romania care considera munca foarte importanta este asemeneator cu cel al celorlalte state fost comuniste evaluate in acest studiu, adica Polonia si Ungaria. O discrepanța notabilă in evaluarea importanței pe care romani o confera muncii se evidențiază prin compararea cu Australia, societate democratică aflată geografic în afara zonei Occidentale, romani considerând într-un mod semnificativ munca
-

mult mai importantă decât australienii, care au cotat munca ca fiind deloc importantă într-un procent contrastant cu cel al romanilor. O diferență în acest sens, dar mai puțin amplă, se poate sesiza între Olanda și Romania. Viziuni asupra importanței muncii apropiate de cele ale României au statele mediteraneene, dar și cele occidentale, precum Italia și Germania.

Potrivit datelor EVS, din 2005, importanța muncii în viațile europenilor este una foarte mare în toate statele, de peste 90%, cu maxime în Italia și Franța. Romania se poziționează în același trend la nivel global, iar la nivel local, comparativ cu celelalte variabile verificate, munca are o importanță similară cu cea a religiei în viața celor chestionați, fiind apreciată pozitiv mai ales în regiunea de Nord Est. Pe măsură trecerii timpului trendul care s-a evidențiat a urmat o evoluție oscilantă, cunoșcând un minim în 2005, dar revenindu-si în anii următori, per total pastrandu-se un echilibru care arată că munca este un factor foarte important în viațile celor chestionați.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații - RELIGIA

Religia

- Potrivit datelor WVS, religia ocupa un rol foarte important in Romania, spre deosebire de alte tari, unde aceasta nu este evaluata atat de apreciativ. Diferente se pot observa in majoritatea comparatiilor posibile intre Romania si celelalte state evaluate in acest studiu. In comparatie cu persoanele din statele occidentale, romanii considera religia ca fiind semnificativ mai importanta, numarul romanilor pentru care religia prezinta o foarte mare importanta in viata lor fiind cu mult mai mare decat al francezilor, olandezilor, al germanilor sau al spaniolilor. Aceasta diferența este posibil sa fie generata de traditia ortodoxa a Romaniei sau de faptul ca institutia Bisericii nu a fost la fel de denigrata in mass-media ca alte institutii

laice. O asemănare a cotarii importantei religiei se poate observa intre Romania si Polonia, dar si intre Romania si Italia, in aceste state institutia Bisericii fiind valorizata. Notabil este si faptul ca atat Polonia cat si Italia au o traditie religioasa foarte prodigioasa, fiind piloni foarte importanti in dezvoltarea Bisericii Catolice (si oferind prelati inalti ce au devenit personalitati internationale) spre deosebire de Romania.

Potrivit datelor EVS, din 2005, religia, ca importanță, manifesta niște diferențe majore intre statele cu o cultura occidentală și fostele state comuniste sau care sunt cunoscute ca fiind state in care Biserica are o mare influență. De exemplu, Franta, Germania și Spania noteaza o importanță relativ scazuta a religiei, in jur de 37%, dar in Romania (care inregistreaza un maxim de 87%), Italia și Grecia, religia are un loc central in vietile oamenilor. Pe plan local, religia își pastrează importanța, fiind pe un loc similar cu cea a muncii, și subordonată familiei. Maximele se înregistrează în Vest, Nord Vest și Nord Est. Religia a înregistrat întotdeauna o importanță mare (spre 90%) în vîtelor românilor, acest trend fiind stabil pe parcursul anilor, potrivit datelor analizate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații – APARTENENTA LA ORGANIZATII

Apartenența la organizații (1)

- In 2005 in Romania, **procentul de persoane care apartin unei organizatii religioase este mai mic decat in restul tarilor evaluate. In Romania procentele sunt similare cu cele din Franța.** Constatam un **interes extrem de scazut asupra fenomenului sportiv din Romania** comparativ cu celelalte tari. La nivelul celorlalte state, se observa un trend care include Romania și celelalte state fost comuniste, Polonia și Ungaria.
- **Participarea la activitati artistice este mai scazuta in Romania decat in alte tari**, un nivel relativ similar de neangajare artistica existand in Ungaria, Polonia si Spania. Remarcam o **participare mai mare in cadrul asociatiilor sindicale in perioada 1993 si 1999**. In 2005

participarea sindicala scade fiind chiar sub media celorlate tari.

Apartenenta la partide politice este similara in Romania cu apartenenta din celelalte tari si a ramas constanta in perioada 1993-2005. Dintre toate statele europene, cea mai mare implicare la nivelul celor chestionati este inregistrata in Grecia, fiind urmata la un procent innumarabil de Olanda.

Persoanele care fac parte din asociatii de protectie a mediului in Romania sunt mult mai putine decat in celelalte tari. Procentul este mult mai mic decat in Ungaria sau Polonia, deci ipoteza influenței comunismului nu mai este valida in acest caz.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundăția
Multimedia

III. Comparații – APARTENENTA LA ORGANIZATII

Apartenența la organizații (2)

- Procentul de romani care fac parte din asociatii profesionale este mai mic decat media celorlalte tari.** Mai mult, trendul este descendant. Deși nu se observa un trend în privința apartenenței la asociații profesionale pe teritoriul Europei, procentele fiind oarecum similare pentru statele foste comuniste, merită evidențiate procentele mari ale membrilor din Australia și din Grecia. **Apartenența la organizații umanitare sau de caritate este mult mai mica in Romania decat in alte țari, insa putem constata un trend ascendent** in sensul unei creșteri a participarii la astfel de organizații intre 1999 și 2005. Ulterior, acest trend se inverseaza. Se observa o plasare a Romaniei sub media europeana a participarii, fiind statul cu cel mai slab nivel de participare la alte forme de organizații.
- La nivel european se observa ca Romania are un nivel de apartenența la organizații asemănător cu state precum Polonia, Ungaria (state foste comuniste), Spania, Grecia. În comparație cu statele occidentale (Franța, Germania, Italia, Olanda), Romania se află sub nivelul de apartenență întâlnit la acestea. Trendul care se observă în Romania este unul de creștere al apartenenței, apropiindu-se de valorile altor state europene conform datelor din 2008 și 2011.
- Apartenența la organizații se încadrează în general în media națională în toate regiunile, dar se înregistrează excepții în funcție de tipul organizației. **Participarea la orice tip de organizații înregistrează scoruri mai mari în regiunile Nord Vest, Nord Est și Vest, iar cel mai slab nivel de participare se înregistrează în București.**

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundată
Multimedia

III. Comparații – APARTENENTA LA ORGANIZATII

Apartenența la organizații (3)

- Nivelul participarii in organizațiile religioase inregistreaza un scor mai mare față de media națională in regiunile Centru, Nord Vest și Nord Est, iar nivelul cel mai mic al participarii se inregistreaza in regiunea București. Organizațiile pentru activitați culturale nu se bucura de o participare crescută la nivel național, iar nivel regional nivelul participarii nu face excepție de la medie.
- Participarea la sindicate este crescută in regiunile Sud Est și Sud Vest, regiuni in care se gasesc intreprinderi cu o mișcare sindicală importantă.
- Participarea politica inregistreaza cea mai mica participare in regiunea București, in restul regiunilor inregistrandu-se un nivel in cadrul

mediei naționale. In ceea ce privește organizațiile pentru mediul inconjurator, drepturile animalelor și ecologice nivelul din cadrul fiecarei regiuni se incadreaza in media națională.

Participarea la asociații civice, la asociații profesionale, cluburi sportive sau de tineret este una scazuta, nicio regiune facand excepție de la media națională . O participare mai crescută se inregistreaza in cazul Caselor de Ajutor Reciproc, Cooperative, in special in regiunile Nord Est, Sud și Vest, iar cea mai mica participare in cazul acestor organizații se inregistreaza din nou in București.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații - VOLUNTARIAT

Apartenența la organizații - voluntariat (1)

- Participarea la organizații de voluntariat în România este comparabilă cu situația întâlnită în statele europene, România înregistrând între 2007-2011 o creștere a participării la diversele tipuri de organizații.** Numarul cel mai mare al voluntarilor se înregistrează în **organizațiile religioase**, unde scorul României este al treilea la nivelul statelor europene, fiind apropiat de cel din Olanda, dar la diferența considerabila față de Italia. Singurul aspect care ieșe în evidență este faptul că Italia are un grad de participare la organizații voluntare mult mai ridicat față de restul statelor europene.
- La nivel local în organizațiile umanitare sau caritabile participarea este foarte scăzută,

valoarea maxima a participării se înregistrează în regiunile Nord Est și Vest. Organizațiile religioase prezintă un interes mai mare, diferența dintre participarea în regiunea Nord Vest (cu cel mai mare grad de participare) și București (cel mai mic grad de participare) este una considerabilă, motivul putând fi și caracterul urban al zonei București.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații - VOLUNTARIAT

Apartenența la organizații - voluntariat (2)

- Voluntariatul in organizațiile pentru activități culturale prezinta un interes scazut, cel mai mare procent intalnindu-se in regiunea Centru, la polul opus fiind București.
 - Participarea in cadrul sindicatelor sau a partidelor politice se bucura de aceeași apartenență scazuta, cel mai mic procent fiind din nou in București, in cazul sindicatelor media națională se pastreaza și in cadrul regiunilor, iar in ceea ce privește partidele se observa ca in regiunea Sud Vest apartenența este mai ridicata față de celelalte zone.
 - Participarea la organizații civice inregistreaza cel mai mic scor, media națională regasindu-se in fiecare regiune.
 - Organizațiile de mediu au o frecventare scazuta,
- singurele regiuni cu un scor mai ridicat fiind Centru și Nord Est.
- Organizațiile profesionale inregistreaza un procent in trend cu participarea la alte forme de organizații, insa aici se intalnește cea mai mica valoare la nivel național al participarii, in regiunea Sud.
 - Voluntariatul in cadrul cluburilor sportive sau de tineret are un grad de frecventa redus, in evidența ieșind doar regiunea Centru, care are un scor dublu față de media națională . In ceea ce privește casele de ajutor reciproc, cooperative, intre media națională și scorul regiunilor exista o corespondență, singura regiune care se afla sub medie fiind București.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații – INTENTII DE PARTICIPARE

Apartenența la organizații – intenții de participare (1)

- Peste jumătate din respondenți s-au declarat dispuși sa facă parte dintr-o organizație voluntară pe viitor.** Media națională se regăsește și la nivel regional, dar există regiuni în care aceasta medie este depășita: București, Sud Est, Nord Est, iar în regiunile Centru și Nord Vest valorile înregistrate se situează sub media națională. În cazul organizațiilor umanitare sau caritabile peste jumătate din respondenți din toate regiunile ar fi dispuși să devină membrii. În ceea ce privește organizațiile religioase numarul celor dispuși să devină membrii este sub jumătate, cel mai mare număr al celor dispuși să devină membrii unei organizații se regăseste în regiunea Nord Est, în timp ce

numarul cel mai mic se înregistrează în regiunea Centru. În organizațiile culturale, numarul celor dispuși să facă parte este sub jumătate, cele mai multe persoane dispuse să facă parte regăsindu-se în regiunea Sud Est, iar cel mai scăzut în regiunea Centru. În cadrul sindicatelor și al partidelor politice ar activa cel mai mic număr dintre respondenți, scorurile fiind asemănătoare tuturor regiunilor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații – INTENTII DE PARTICIPARE

Apartenența la organizații – intenții de participare (2)

- In cadrul asociațiilor civice jumătate dintre respondenții din București au spus ca ar fi dispuși să facă parte, în restul regiunilor scorurile înregistrate sunt mult mai mici.** În organizațiile de mediu, ecologie, drepturile animalelor mai mult de jumătate din respondenți au spus că ar fi dispuși să facă parte, aceasta valoare menținându-se în cadrul fiecarei regiuni. Asociațiile profesionale ar fi alese de mai mult de o treime dintre respondenți, cel mai scăzut scor fiind înregistrat în Nord Vest, în restul regiunilor pastrandu-se media națională. Cluburile sportive sau de tineret ar atrage tot sub jumătate dintre respondenți, cel mai mare scor

fiind în regiunea Sud, iar cel mai scăzut în regiunile Nord Vest și Centru. În caz de ajutor reciproc, cooperative ar fi dispuși să fie membri o treime dintre respondenți, un număr mai mare înregistrându-se în Sud Vest, iar cel mai scăzut în Nord Vest și Centru.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații – SCALA DISTANTEI SOCIALE

Scala distanței sociale (1)

- In cazul distanței sociale la nivelul României se poate observa ca principalele categorii față de care românii au avut o intoleranță ridicată au fost persoanele dependente de droguri, homosexualii, alcoolicii, romii, fosti puscăriasi, persoane cu probleme psihice. In cazul **consumatorilor de droguri, homosexualilor si romilor se înregistrează o fluctuație în privința tolerantei, aceasta atingând un minim în 2008, apoi crescând în 2011.** Intoleranța fata de persoanele cu probleme psihice si cele cu cazișor s-a aflat pe un trend ascendent. Grupurile de persoane fata de care românii sunt toleranți sunt strainii, persoanele de alta rasa, evreii, cei cu opțiuni politice diferite. In cazul strainilor se poate observa o

creștere a intolerantei, la fel și în ceea ce privește evreii. O scadere a intolerantei se observă în cazul persoanelor de alta rasa. Din punct de vedere al opțiunii politice în România există o toleranță fata de cei cu viziuni politice diferite, toleranță fata de aceste grupuri fiind în creștere.

In ceea ce privește contextul internațional **în cazul persoanelor dependente de droguri, se poate observa că România merge în convergență cu statele europene (Franta, Germania, Polonia, Spania) de a reduce intoleranța.** In cazul **homosexualilor România și Polonia raman cele mai intolerante state,** fiind singurele care fac excepție de la media europeană. In privința persoanelor cu probleme alcoolice România se află în același trend descendental al intolerantei, cum se regăsește și Franta, Germania, Olanda și Polonia.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații – SCALA DISTANTEI SOCIALE

Scala distanței sociale (2)

- **Intoleranta fata de romi este intalnita in mod special in cazul Romaniei, Spaniei si Greciei, numai in cazul Greciei aceasta intoleranta crescand.** In cazul persoanelor fata de care exista o toleranta mai mare, aceasta a scazut in cazul strainilor atat in Romania, cat si in statele europene.
- De asemenea Romania se afla in acelasi trend cu statele europene si in privinta persoanelor de alta rasa, crescand toleranta fata de aceasta categorie.
- Transpunere in plan national a tolerantei fata de anumite grupuri de persoane in functie de regiuni, arata ca intoleranta cea mai mare este fata de persoanele care consuma droguri, iar cea mai mare toleranta fata de persoanele de alta

rasa. In ceea ce priveste consumatorii de droguri, cea mai intoleranta regiune este Sud Vest, in timp ce toleranta cea mai mare se gaseste in Vest. In cazul persoanelor homosexuale in Sud Vest din nou se poate vorbi de cel mai mare grad de intoleranta, iar in Bucuresti de o intoleranta la cel mai mic nivel. In ceea ce priveste romii, acestia se bucura de o toleranta mai mare din partea celor din regiunea Vest, in timp ce in Centru si Nord Est intoleranta este cea mai mare la nivel national.

Dintre grupurile de persoane cele mai tolerate in regiunile din Romania, persoanele de alta rasa se bucura de cea mai mare toleranta, mai ales in Vest si Nord Vest, si mai putin in Nord Est. In privinta evreilor se observa ca toleranta cea mai mare se inregistreaza in Vest si Bucuresti, iar in Nord Est gradul cel mai mare de intoleranta.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații – PARTICIPARE LA PROTESTE

Participarea la acțiuni de protest (1)

- Conform datelor din 2005 numarul persoanelor care au semnat petiții în România s-a aflat pe un trend descendenter**, în timp ce numarul persoanelor care nu ar semna vreodata a crescut treptat. Gradul de semnare al unei petiții se apropie de cel al Ungariei, fost stat comunista, dar este la mare distanță de fata de rezultatul înregistrat în statele occidentale, sau în cele extra-europene. Cei care nu ar semna vreodata o petiție se apropie de numarul celor din Ungaria și Polonia, ceea ce subliniază lipsa unei culturi a protestului civic.
- Participarea la boicoturi are în România cel mai mic nivel dintre statele europene**, dar și comparat cu democrații extra-europene. Trendul participării la boicot s-a aflat într-o

continuă scadere, în timp ce procentul celor care nu ar participa la boicoturi a crescut.

Comparativ cu alte state, participarea la boicot România se apropie de Ungaria, în timp ce la numarul celor care nu ar participa la boicoturi se apropie ca scor de Ungaria, Polonia și Grecia.

Procentul participării la demonstrații pasnice în România a scăzut în ultima perioadă, situându-se sub media europeană, dar peste procentul celor din Ungaria. Din punct de vedere al celor care nu ar lua parte niciodată la asemenea demonstrații, România are un scor apropiat de cel al statelor foste comuniste, Ungaria și Polonia, însă mult mai mare fata de al Greciei sau Spaniei.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații – PARTICIPARE LA PROTESTE

Participarea la acțiuni de protest (2)

- Evolutia numarului persoanelor in perioada 2008 – 2011 care au participat la semnarea unei petitii in Romania nu se incadreaza in media europeana, în niciun alt stat cu un scor scorul nefiind atat de mic.** Se inregistreaza o crestere totusi in nivelul participarii la semnarea unei petitii, doar regiunea Bucuresti putandu-se compara ca nivel al participarii la semnarea unei petitii cu nivelul din state precum Polonia, Ungaria, Grecia.
Procentul potentialilor semnatari ai unei petitii s-a aflat pe un trend ascendent, apropiindu-se de media europeana.
Participarea la boicot in Romania a inregistrat o crestere, situandu-se in media statelor foste comuniste, Ungaria si Polonia, insa numarul
-

potentialilor participanti s-a aflat pe un trend descendent. Numarul participantilor la demonstratii legale s-a aflat pe un trend ascendent, depasind scorul inregistrat in Ungaria si Polonia. Posiblii participanti la demonstratii legale au inregistrat o crestere, ajungand la scor apropiat sau egal cu Franta, Italia, Olanda, Spania.

Participarea la greve ilegale a cunoscut un trend ascendent, Romania situandu-se la acelasi nivel cu Germania si Polonia. Numarul potentialilor participanti la greve ilegale, desi s-a aflat pe un trend ascendant, nu s-a apropiat de media europeana, fiind mai mare doar decat cel din Ungaria. Procentul celor care au participat la ocuparea unor cladiri sau fabrici este unul scazut, aflandu-se in tendinta statelor europene, cu exceptia Franței si Greciei, care inregistreaza scoruri diferite fata de toate statele.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundăția
Multimedia

III. Comparații – VALORI ALE DEMOCRATIEI

Valori ale democrației (1)

- Trendul in ceea ce priveste Romania in **problema egalitatii venitului** este acela de a converge catre o egalizare a acestora. In acest caz Romania are un scor asemanator cu al Germaniei, unde convergenta fata de egalitate este mult mai mare. Din punct de vedere al cadrul european general, Romania este in nota discordanta cu restul statelor, acestea afandu-se intre a avea venituri egale si venituri diferite. Romania se remarcă avand un procent mai mare fata de alte state in ceea ce priveste tendinta de echitate intre venituri. Scorul favorabil echitatii in Romania a fost unul fluctuant, inregistrand un maxim in 1999, afandu-se apoi pe un trend descendenter catre media celorlalte state. Egalizarea veniturilor s-a aflat pe un trend
-

ascendent pana in 2011. Pe plan intern se observa ca in ceea ce priveste egalitatea veniturilor, regiunea Nord-Est inregistreaza cel mai mic scor, in timp ce in Centru prezinta cea mai mare valoare.

Proprietatea privata in Romania converge catre o crestere a acesteia in raport cu proprietatea guvernamentalala, desi cresterea proprietatii private s-a aflat pe un trend descendenter in opinia cetatenilor. Daca in Romania valorile converg catre o crestere a puterii private, acelasi lucru nu se observa in alte state, unde se inregistreaza un echilibru intre procentul favorabil cresterii proprietatii private sau a celei guvernamentale.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații – VALORI ALE DEMOCRATIEI

Valori ale democrației (2)

- In ceea ce priveste evolutia proprietatii private, opinia ca aceasta ar trebui sa se extinda s-a aflat pe un trend ascendent pana in 2011. In ceea ce priveste teritoriul național, mai mult de jumata din respondenții din regiunea Sud-Vest considera ca proprietatea de stat ar trebui sa se extinda, urmați de cei din regiunea Sud, in timp ce Bucureștiul și regiunea Centru doresc ca proprietatea privata sa primeze asupra celei de stat.
- **Nivelul responsabilizării statului** a cunoscut o fluctuatie in Romania, inregistrand in 1999 cel mai mare scor. Opinia din Romania conform careia guvernul ar trebui sa isi asume o responsabilitate mai mare, se inscrie in acelasi trend cu cea din Germania, Italia sau Spania,

state care au un scor apropiat Romaniei. Opinia ca guvernul ar trebui sa isi asume o responsabilitatea mai mare s-a aflat intr-o crestere continua pe anii 2008 si 2011. Pe plan intern, in toate regiunile, mai mult de jumata dintre cei chestionati doresc ca statul sa isi asume mai multa responsabilitate, cel mai mare scor fiind inregistrat in regiunea Sud-Vest, iar cel mai mic in Centru. In ceea ce priveste responsabilitatea individuala, rezultatele sunt asemanatoare in toate regiunile, cu excepția regiunii Sud-Vest, unde avem cea mai mica valoare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundată
Multimedia

III. Comparații – VALORI ALE DEMOCRATIEI

Valori ale democrației (3)

- Procentul in care **competitia** in Romania este vazuta ca un lucru bun depaseste media celorlalte state, valoarea acestui procesa in Romania fiind apropiata de cea din Ungaria. Se inregistreaza la nivelul Romaniei un trend descendent in ceea ce priveste competitia vazuta ca un lucru bun, insa pe un trend descendent a fost si opinia conform careia competitia este daunatoare. In ceea ce priveste echilibrul dintre cele doua variabile, scorul Romaniei se afla in concordanta cu media statelor analizate. Se observa o scadere importanta in ceea ce priveste ideea conform careia competitia este buna pe ultimul interval de timp in Romania. Competitia este vazuta ca un lucru bun atat in 2007, cat si in 2011, trendul
-

fiind unul ascendent, valoarea din 2011 fiind una substantial marita fata de 2005. Pe plan intern, marea majoritate a romanilor sunt de acord cu existența concurenței ca un lucru benefic. Se observa insa o diferența destul de mare intre regiunea Nord-Vest, unde exista un numar mai mare de persoane care sunt de acord cu existența concurenței ca un lucru rau și Sud-Vest, unde avem cel mai mic procent al persoanelor care vad concurența ca fiind un lucru rau.

In 2007, spre deosebire de celelalte doua state ex-comuniste, **romanii sunt mai apropiati de parerea ca ar trebui sa poata refuza o slujba, chiar daca nu sunt angajați**. De aceeași parte sunt și Franța, Grecia și Spania, in timp ce Italia este mai apropiata de obligativitatea de a accepta orice slujba. In 2012 aceasta opinie se modifica, majoritatea fiind in favoarea faptului ca șomerii ar trebui sa accepte orice slujba.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundatia
Multimedia

III. Comparații – INCREDERE INSTITUTII

Încrederea în instituții (1)

Biserica

- Se observa ca increderea in Biserica a avut o evolutie crescatoare pana in anul 2005, urmata apoi de o involutie. Populatii cu incredere ridicata in instituția Bisericii se aflain Polonia și Italia, insa acestea sunt mult in spatele Romaniei, rezultatele fiind apropiate de cele din mediul urban romanesc (Bucuresti). La polul opus, cu foarte putina incredere sau deloc, se situeaza Germania, Australia, Olanda, și Spania. In Romania, regiunea Nord-Est este cea in care populatia are cea mai mare incredere in Biserica, fiind peste media nationala.

Forțele armate.

- Increderea romanilor in Armata se situeaza pe un trend convergent cu restul statelor UE, avand o descrestere lenta. Romania urmeaza aceeasi evolutie cu celelalte state fost comuniste, Polonia si Ungaria. Spre deosebire de acestea, in restul statelor, increderea in armata are o evolutie

pozitiva. In ceea ce priveste teritoriul national, se observa la cele doua extreme regiunile Centru, cu cea mai mica incredere, si Nord-Est, cu cea mai mare.

Presă

In Romania, increderea in presa a crescut pana la un moment dat, dupa care a inceput sa scada. Daca in statele mediteraneene, aceasta scadere a inceput inca din 2005 (din datele culese), in Romania ea incepe in 2007, si are o evolutie mai lenta. Un alt stat in care increderea in presa scade este italia, in timp ce in Polonia aceasta pare ca stagneaza. Celealte state europene analizate constata o crestere a increderii populatiei in presa. Un caz aparte il reprezinta Australia, unde aceasta incredere se situeaza la valori foarte mici fata de statele europene. In ceea ce priveste teritoriul national, regiunea Centru se apropie ca valori de Germania, Franta si Polonia. Sud-Vest este regiunea cu cea mai mare incredere in presa. Romania este pe primul loc, ca incredere in presa, dintre statele analizate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013Fundația
Multimedia

III. Comparații – INCREDERE INSTITUTII

Încrederea în instituții (2)

Sindicate

- Evolutia increderii cetatenilor romani in sindicate este una fluctuanta, marcată de cresteri in prima decada a democratiei, iar apoi de scadere. In 2007, Romania se situa undeva la mijloc, alaturi de Spania si Germania, cea mai mare incredere fiind in Olanda, iar cea mai mica in Grecia. In prezent, media nationala este egala cu valoarea pe care Grecia o inregistra in 2008. Pe plan intern, se observa o mare diferența intre cele doua extreme, Centru si Sud-Vest.

Politie

- Nu se poate observa o evolutie concreta a increderii romanilor in Politie, aceasta avand valori fluctuante de la an la an. In schimb, Romania este, la mica distanta de Grecia si Ungaria, unul din statele cu cea mai mica incredere in Politie, valoarea actuala fiind

mai mica decat in oricare alt stat dintre cele analizate. Pe plan intern, Bucurestiul si regiunea Sud se remarcă cu cele mai mici valori ale increderii, in timp ce Nord-Vestul inregistreaza cea mai mare valoare, fiind apropiata de cea a Ungariei.

Parlament.

Increderea romanilor in Parlament a fost relativ constanta de-a lungul vremii, suferind un declin puternic incepand cu 2007. In 2007, Romania inregistreaza o valoarea apropiata cu celelalte doua state ex-comuniste, Polonia si Ungaria, insa in 2005 Ungaria se afla la un nivel aproape dublu al increderii. In comparatie cu Franta, Olanda si Spania, Romania nu se afla nici la jumatarea scorurilor celor trei. Pe plan intern, cea mai mica valoarea este obtinuta in regiunea Vest, in timp ce Nord Est si Sud Vest inregistreaza cele mai mari valori, Bucurestiul fiind situat in jumatarea superioara.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații - INCREDERE INSTITUTII

Încrederea în instituții (3)

Serviciile publice

- Romania a cunoscut o usoara scadere a increderei in serviciile publice pana in 2005, cand aceasta a inceput sa creasca. Daca in 2007, Romania era al treilea stat cu cea mai mica incredere in serviciile publice, dupa Grecia si Polonia, in prezent, comparand rezultatele cu cele din 2007, Romania ar avea a doua cea mai mare incredere, dupa Franta. Pe plan intern, se observa o diferență mare intre regiunea Sud-Vest, care detine cel mai mare scor la aceasta categorie, si Bucuresti, cu cel mai mic scor.

Televiziuni

- In 1998 si 2005 romanii se situeaza pe primul loc dintre toate statele analizate, ca nivel al increderii mari si foarte mari in televiziuni, ea

fiind cu mult mai mare decat cea in presa, in ansamblul ei, increderea mare fiind in crestere intre 1998 si 2005. Studiile din 2007 si 2011-2012 nu contin aceasta variabila. La distanta destul de mare, Romania este urmata de un alt stat fost-comunist, Polonia.

Guvern

- In 2005, dupa o evolutie semnificativa a increderei in Guvern, Romania inregistra un scor cu putin peste cele inregistrare de Italia si Germania, apropiat de Olanda, si inferior Spaniei, Australiei si Frantei. Dupa aceasta perioada de evolutie pozitiva, a urmat o scadere, care in prezent, comparativ cu rezultatele obtinute de celelalte state in 2007, ar situa România pe ultimul loc, fiind mai mic chiar si decat scorul din 1993, comparabil cu cel al Ungariei. Cea mai mica incredere in guvern o are regiunea Centru, iar cea mai mare regiunea Sud Vest.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații - INCREDERE INSTITUTII

Încrederea în instituții (4)

Partidele politice

- Încrederea în partidele politice a avut o evoluție oscilantă, în 2005 fiind aproape egală cu cea măsurată în Germania, și comparabilă cu Australia, dar peste celalalt stat fost membru al blocului comunista, Polonia. În 2007, alături de Spania, ne situam pe locul al doilea la nivelul acestui tip de încredere, cu mult sub Olanda, dar destul de mult peste Ungaria și Polonia. Anul 2012 cunoaște o scadere dramatică a încrederii românilor în partidele politice. Impartirea încrederei pe regiuni de dezvoltare este relativ uniformă, exceptie fiind Centru, unde încrederea în partidele politice este cu cel puțin o treime mai scăzută.

Misarea de protejare a mediului

- La nivelul indicatorului „încredere foarte multă”, România suferă o scadere la aproape jumătate, între 1998 și 2005, în timp ce indicatorul „încredere multă” cunoaște o creștere, ce pare a compensa pierderea de la primul indicator. În 2005 România se situează pe ultimul loc ca nivel al încrederii în misarea de protejare a mediului. În 2007, se observă că statele fostului bloc comunista, România, Ungaria și Polonia ocupă ultimele locuri, iar în 2012, nivelul încrederii scade dramatic, la doar 33%.

Justitie

- Încrederea românilor în justiție a suferit un declin până în 2005, când ne situăm pe ultimul loc între statele analizate, pentru că apoi să cunoască un salt notabil, în 2007, când alături de Spania ocupăm antepenultimul loc, înaintea Italiei și Ungariei, și să se prabusească încă în 2012.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații - INCREDERE INSTITUTII

Încrederea în instituții (5)

Încrederea in UE.

- Din datele statistice obtinute, se observa ca increderea romanilor in Uniunea Europeană a continuat sa creasca, punctul maxim fiind atins in anul integrariei europene. De atunci, aceasta a scazut dramatic. In anul 2007, anul integrariei europene, singura tara care avea o incredere mai mare decat Romania era Italia, acelasi lucru fiind valabil si pentru anul 2005. Pe plan intern, regiunea Sud-Vest se face remarcata cu o incredere mult mai mare decat restul regiunilor, in timp ce cei mai eurosceptici romani se afla in regiunea Centru.

Președinție

- Analiza pe regiuni, la fel ca și media națională, indica faptul ca romani nu au foarte multă

incredere in instituția președinției. Aceasta opinie pare a fi raspandita uniform la nivel național.

Banci

- Referitor la increderea in banci, media la nivel național indica faptul ca romani nu au mare incredere in acestea, existand insa diferențe notabile intre regiuni. Locuitorii regiunii Sud-Vest au mai mare incredere in aceste instituții decat cei din București.
- Fondul Monetar Internațional se bucura de o mai mare incredere decat președinția, insa la fel, numarul celor care nu au incredere in aceasta instituție internațională este mai mare. Nota discordanta face Bucureștiul, locuitorii sai avand mai puțina incredere decat cei al celorlalte regiuni.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații - INCREDERE INSTITUTII

Încrederea în instituții (6)

Sistemul educațional

- In 2007, romani par să aiba mai multă incredere în sistemul educațional decât germanii, grecii, ungarii, italienii și olandezii, fiind apropiati ca nivel de Franța, care conduce clasamentul, și peste Spania sau Polonia.

Sistemul de asigurari sociale

- La nivelul acestui indicator, ies în evidență Franța și Spania, cu un număr foarte mare de persoane care au incredere în sistemul asigurărilor sociale, în timp ce la coada clasamentului se află Grecia și Polonia. Surprinzător, aflați la mijlocul clasamentului, mai mulți romani au incredere în sistemul național al asigurărilor sociale decât germani.

Marile companii

- Romania se situează sub Franța, Italia, Olanda și Spania ca nivel al încrederii în marile companii, dar peste celelalte două state fost comuniste, și chiar peste Germania.

Sistemul de sănătate

- Ssurprinzător, și la nivelul acestui indicator Romania se află cu mult peste Germania, dar și peste cele două state ex-comuniste, la egalitate cu Italia, dar cu mult sub Spania, Franța și Olanda.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații – INCREDERE IN OAMENI

- Romania se afla, **in 2005**, in ceea ce priveste ***increderea in cei mai multi oameni***, undeva la media statelor masurate, neputandu-se face o distinctie Europa de Vest vs. Europa Centrala si de Est. **Romania face parte din grupa statelor cu mai putina incredere in oameni (reticenta)**, alaturi de Franta, Polonia, Spania si Italia. La polul opus se afla Olanda si Germania. **In 2008**, nivelul *increderei in cei mai multi oameni scade in Romania*, in raport cu 2005. Se pot identifica trei categorii de state: Romania – proportia celor reticenti este mai mare decat a tarilor din Europa Centrala si de Est + Europa de Sud (Ungaria si Polonia+ Grecia). Olanda, Germania si Spania reprezinta un grup de state, cu scoruri peste medie a reticentei, lucru ce ar putea fi explicat prin prisma gradului mai ridicat de dezvoltare economica, gradul mai scazut al perceptiei asupra coruptiei etc.
- Explicatia scaderii *increderei Romaniei/ romanilor in oameni* ar putea fi asociata cu un grad ridicat al perceptiei asupra coruptiei in Romania, care a ramas constant in ultimii ani. In perioada 2011-2012, trendul ascendent al reticentei Romaniei (scaderea *increderei Romaniei in oameni*) continua, in sensul ca procentul reticentilor este semnificativ mai mare decat in 2005 si 2008. In ceea ce priveste evolutia *increderei Romaniei/romanilor in oameni* pe regiuni de dezvoltare, se poate observa ca proportia celor mai putin reticenti se afla in Bucuresti iar cea celor mai reticenti, in regiunea Nord-Vest (diferentele nu sunt insa semnificative si se mentin in media nationala a reticentei).

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații – INCREDEREA IN OAMENI

- In 2005, Romania se situa, alaturi de Polonia, in categoria statelor care credeau ca majoritatea oamenilor ar incerca sa profite (suspicione). Se poate face o distinctie Europa de Vest vs. Europa de Est, in sensul in care statele din Europa de Vest si Sud (Olanda, Franta, Italia, Spania) sunt mai putin suspicioase decat cele din Est.
- In 2008, reticenta in Romania ramane aproximativ la acelasi nivel ca in 2005. Romania ramane alaturi de Grecia, Spania, Ungaria si Italia, sub media europeana a reticentei. Franta, Germania si Olanda reprezinta un grup de state, cu scoruri peste medie a reticentei, lucru ce ar putea fi explicat prin prisma gradului mai ridicat de dezvoltare economica, gradul mai scazut al perceptiei asupra coruptiei etc.

In perioada 2011-2012, proportia celor care cred ca majoritatea oamenilor ar incerca sa fie corecti creste semnificativ in Romania, acest stat apropiindu-se de scorurile celorlalte state europene. Nu exista diferente semnificative, in perioada 2011-2012, pe regiuni de dezvoltare ale Romaniei.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații – SITUATIA FINANCIARA

- **Procentul celor mai nesatisfacuti de situatia financiara a gospodariei in Romania a crescut semnificativ, in Romania, din 1993 (doar 8% nesatisfacuti) pana in 1999 (23%).**
Cresterea insatisfactiei se explica prin asteptarile mari ale populatiei din partea guvernarii CDR+USD+UDMR, in perioada 1996-2000 – asteptari care au fost inselate/ nesatisfacute, mai ales in anul 1998 (an marcat de proteste intense ale mai multor categorii sociale).
- **Proportia celor foarte nesatisfacuti de situatia financiara a gospodariei in Romania scade destul de mult, in 2005 (12%), nivelul din acest an fiind aproximativ la acelasi nivel cu cea din tarile postcomuniste (Polonia).**
Explicatia distinctiei Est vs. Vest este data de

decalajul de dezvoltare economica pe clivajul Est vs. Vest (tarile din Est, care au trecut la economia de piata dupa 1989). Olanda, Italia si Spania era grupul de state cu cel mai mic procent al nesatisfacutilor fata de situatia financiara a gospodariei, in 2005.

In **2011-2012, consecintele crizei economice isi pun amprenta asupra nivelul ridicat a proportiei celor care sunt foarte nesatisfacuti de situatia financiara a gospodariei.**

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații – CONTROLUL DECIZIILOR

- Din 1993 pana in 1999, perceptia romanilor privind controlul decizilor asupra situatiilor de zi cu zi creste destul de mult, de la 9% la 21%. Trendul crescator se mentine pentru Romania si in 2005, cand Romania inregistra un scor peste media celoralte state, rezultand ca perceptia acestui stat in privinta controlului asupra decizilor este mai mare decat cea din statele cu traditie democratica, sau din cele postcomuniste, care au toate aproximativ aceeasi perceptie asupra controlului pe care il au asupra decizilor.
- Explicatia scorului mare inregistrat de Romania poate fi exarcebata de impresia ca dupa 1989, odata regimul communist cazut, exista un mai mare control asupra situatiilor de zi cu zi. De asemenea, evolutiile din 2005 arata, in mod

surprinzator, o proportie mult mai mare a celor care considera ca detin un control ridicat asupra decizilor in Romania in raport cu toate celelalte state europene.

Astfel, Romania ar face parte din aceeasi categorie cu Australia, cu un procent de cel putin doua ori mai mare a celor care considera ca dispun de un control ridicat asupra decizilor decat tarile cu traditie democratica si institutii stabile: Franta, Germania. Perioada 2011-2012 mentine la un nivel ridicat (chiar mai ridicat) proportia celor care au perceptia ca detin controlul asupra tuturor sau a majoritatii decizilor (33%).

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații – STANGA VS DREAPTA

- In ceea ce priveste raportarea fata de axa stanga-dreapta, Romania se situa, in 2005, undeva la media europeana, intr-un grad mai mic fata de Franta, in care cel mai mare procent se autopozitiona la stanga. De asemenea, **Romania se autopozitiona intr-un mai mare grad la stanga decat alte state din Europa Centrala si de Est**: Polonia si Ungaria. Acest lucru este explicabil prin prisma culturilor politice si ideologice diferite, atat pe clivajul Europa de Vest vs Europa de Est, cat si in interiorul blocului fostelor state comuniste. Este interesanta evolutia autopozitionarii Romaniei fata de stanga (extrema-1 pe scala 1-10) in perioada 1993-2005, in sensul in care in 1993 foarte putini se autopozitionau la stanga, data fiind amintirea mai recenta a perioadei comuniste. In 1998, 1999 si 2005, procentul celor care se autopozitionau la stanga, in Romania, a crescut destul de mult, depasind media statelor din Europa Centrala si de Est. In paralel cu cresterea autopozitionarii la stanga, se observa si o crestere, in aceeasi perioada (1993-2005), a autopozitionarii la dreapta (extrema - 10 pe scala 1-10) si centru-dreapta (5, 6, 7, 8 si 9 pe scala 1-10).
 - Tendinta in Romania a fost, din 1993 pana in 2005, de transferare a pozitionarii dinspre centru inspre zona de centru-dreapta si dreapta, in acelasi grad si in paralel cu cea inspre centru-stanga si stanga.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații – STANGA VS DREAPTA

- In perioada 2011-2012 se confirma tendinta de transfer al celor care se pozitioneaza la centru inspre zona de centru-dreapta si dreapta, in acelasi grad si in paralel cu cea inspre centru-stanga si stanga. Tendinta este explicabila, in contextul crizei economice, care se traduce in general spre o orientare a populatiei catre extremele eschierului ideologic.
- In ceea ce priveste autopozitionarea pe axa stanga-dreapta, in Romania, pe regiuni de dezvoltare, in perioada 2011-2012, cei mai multi dintre cei care se revendica la dreapta sunt din zona Bucuresti, urmata de regiunea Sud-Est. Cei mai multi dintre cei care se revendica de la centru ocupa regiunile de dezvoltare Centru si Nord-Est iar cei care se autopozitioneaza la stanga sunt din regiunile Nord-Est si Sud-Vest.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații – SATISFACTIE FATA DE DEMOCRATIE

- Procentul celor din Romania care aveau nivelul cel mai scazut de satisfactie fata de democratie, in 2005, era mai mare in Europa Centrala si de Est (Romania, Polonia) fata de Franta, Spania si Germania. Spania si Australia aveau gradele cele mai mari de satisfactie fata de gradul de democratie interna. Astfel, se poate spune ca, in 2005, **Romania facea parte, alaturi de Polonia si Ungaria, din tarile cu populatii mediu multumite fata de gradul de gradul de democratizare.** Incadrarea Romaniei in randul statelor din Europa Centrala si de Est in ceea ce priveste satisfactia fata de democratie este explicabila prin prisma trecutului comunist comun al acestor state. In 2008, nu se observa mutatii semnificative, gradul de satisfactie fata de nivelul de democratizare al Romaniei fiind aproximativ la acelasi nivel ca in 2005.

Romania se afla, in mod previzibil, sub scorurile cu democratilor consolidate (Germania si Olanda) si cam pe aproximativ aceeasi pozitie cu Franta si Grecia. Totusi, Romania depaseste scorul Italiei si pe cel al Ungariei. Perioada 2011-2012 arata o scadere a gradului de satisfactie fata de nivelul democratiei in Romania fata de tendinta anilor 2005 si 2008. In multe state din Europa de Vest si de Est, inclusiv in Romania, criza a condus la masuri de austерitate, lipsite de legitimitate, si care in perceptia populatiilor s-au resimtit ca o scadere a gradului de democratie interna.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundatia
Multimedia

III. Comparații – MANDRIE NATIONALA

- In 2005, **statele cu cel mai mare grad de mandrie fata de cetatenia lor erau cele din al treilea val de democratizare (Spania si Grecia), dar si din tarile postcomuniste (Polonia)**. Franta, Germania, Olanda, tari cu traditie democratica erau, dimpotriva, printre tarile cu scoruri mai mici de mandrie fata de cetatenia/nationalitatea lor. Romania se afla, in 2005, undeva la mijlocul celor doua grupe de state, cu un grad de mandrie fata de cetatenia/nationalitatea lor mai mare decat al tarilor din Europa de Vest, dar mai mic decat cel al tarilor postcomuniste din Est. Se observa, in Romania, o scadere semnificativa, de circa 10 procente, a mandriei vizavi de cetatenie, de la momentul 1999 la momentul 2005.
- Aceasta scadere poate fi explicata printr-o asumare mult mai mica a cartii nationaliste de

catre partidele politice dupa anul 2000. In 2008, nu se observa pentru Romania nicio mutatie semnificativa fata de anul 2005. Perioada 2011-2012 mentine trendul schitat in 2008, romanii exprimand acelasi grad mediu de mandrie fata de apartenenta la cetatenia romana. Se observa totusi, in acest interval, 2011-2012, o usoara crestere a proportiei celor care se simt foarte mandri, in raport cu cei care care se simt destul de mandri (este, de fapt, o inversare a procentelor), fata de momentul 2008.

In ceea ce priveste proportia celor care se simt foarte mandri, in Romania, in perioada 2011-2012, pe regiuni de dezvoltare, se observa ca cei mandri romani sunt din regiunea Sud-Vest, in timp cei mai putin mandri provin din regiunile Nord-Vest si Centru.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații – DECLARARE PREZENTA LA VOT

- In 2005, Romania inregistra un scor mare in ceea ce priveste declararea prezentei la vot, atat in raport cu statele europene din Vest, cat si in raport cu statele postcomuniste din Est. In perioada 2011-2012, daca ne uitam la ierarhizarea de catre romani a importantei diverselor scrutinuri, observam ca cele mai importante sunt alegerile locale si prezidentiale, iar cele mai putin importante (la care s-ar prezenta sau declara ca s-au prezentat) sunt referendumurile si alegerile europarlamentare.
- In 2008, raportandu-ne la intrebarea privind *participarea la alegerile generale, in conditiile in care acestea ar avea loc*, Romania poate fi incadrata in categoria statelor postcomuniste, alaturi de Polonia si Ungaria, cu scoruri mai mici de participare decat tarile Europei de Vest si Sud. Tendinta se explica prin culturile participative si

democratice diferite intre cele doua mari blocuri de state europene (Vest vs. Est). In perioada 2011-2012, daca ne uitam la procentele celor care au declarat ca au participat la ultimele diverse tipuri de scrutinuri din Romania, in functie de regiunea de dezvoltare, se observa o situare sub media nationala a prezentei declarate in Bucuresti, mai ales la alegerile locale si cele europarlamentare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

III. Comparații – SATISFACTIE LOC DE MUNCA

- Nu se pot stabili diferente semnificative intre statele Europei de Vest si cele ale Europei Centrale si de Est cu privire la satisfactia fata de locul de munca al cetatenilor**, la momentul 2008: pe scala de la 1 la 10, toate statele masurate sunt mai degraba multumite de locul lor de munca. O distinctie poate fi observata insa in ceea ce priveste gradul de libertate pe care il au cetatenii diverselor state europene fata de luarea deciziilor privind locurile lor de munca: Ungaria, Polonia si Spania au cele mai mici scoruri, dar nu cu mult mai mici fata de celealte state europene. Romania se situa astfel, in 2008, undeva la nivelul mediei europene cu privire la satisfactia fata de locul de munca.

Perioada 2011-2012 arata o scadere a nivelului satisfactiei romanilor fata de locul lor de munca (51% sunt destul de multumiti), fata de momentul 2008. Luand in calcul, differentierea pe regiuni de dezvoltare, se observa un grad de satisfactie destul de mare al celor din zona Nord-Est.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONALELOR VĂRSTNICE
AMPSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Investește în oameni!

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa priorităță 3 „Creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor”

Domeniu major de intervenție 3.3 „Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor partenerilor sociali și societății civile”

Titlul proiectului: „Inițiativă pentru societatea civilă”

Contract POSDRU /93/3.3/S/54954

Beneficiar – Fundația – “MULTIMEDIA – pentru democrația locală”

IV. MONITORIZAREA PRESEI

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundată
Multimedia

IV. Monitorizare - Metodologie

- Pentru monitorizarea presei s-a utilizat analiza cantitativă, pornind de la modelul utilizat în analiza de imagine. Aceasta nu este, de altfel, decât un derivat al analizei de conținut. În cadrul analizei care va rezulta în urma monitorizării, vom aplica și instrumente calitative.
- Scopul cercetării a fost acela de a cuantifica gradul de prezență al acțiunilor individuale sau al organizațiilor non-guvernamentale, subsumabile conceputului de participare civică, în mass-media. De aici au fost trase și concluzii cu privire la tipul de preocupări civice care se bucură de cea mai mare vizibilitate în media.
- De asemenea, cercetarea a permis, parțial, să tragem concluzii cu privire la intensitatea participării civice în cadrul regiunilor de dezvoltare. Spunem parțial pentru că lipsa mediatizării nu implică în mod automat inexistența acțiunii. Nu în ultimul rând, monitorizarea a permis și evaluarea modului în care presa se raportează la problema participării civice, atunci când face referire la acțiunile din această categorie.
- Obiectivul analizei media a fost verificarea ipotezei conform căreia presa constituie un promotor al participării civice. În acest sens, s-a analizat interesul presei față de acțiunile ce pot fi identificate ca reprezentând manifestări ale spiritului civic, cât și atitudinea mass-media față de aceste acțiuni. Criteriul cantitativ nu este suficient prin raportare la obiectivul stabilit. Atitudinea presei este determinantă pentru calificarea acesteia ca a promotoare participării civice. O atitudine negativă ne poate face să considerăm presa ca un inhibitor al participării civice, deși acuratețea unei astfel de concluzii este mai dificil de acceptat.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundată
Multimedia

IV. Monitorizare - Metodologie

Instrumentul de cercetare: monitorizarea de presă. Au fost folosite drept surse, pagini de internet ale publicațiilor centrale și locale, precum și rapoarte de monitorizare a presei.

Perioada de monitorizare: trei luni, de la 1 septembrie 2011 la 31 noiembrie 2011. Am ales această perioadă pentru că este marcată de activitate constantă la nivel social, chiar dacă se caracterizează și prin evenimente excepționale (cum este situația aproape anuală a protestelor din educație). Vom monitoriza doar **stirile de presă**.

Criteriile de selecție a surselor : Publicații selectate în baza cifrelor raportate de către cotidienele naționale, locale și regionale, către Biroul Român de Audit al tirajelor. Selecția a fost realizată în baza mediei cifrelor difuzate, în perioada noiembrie 2010-mai 2011.

Cotidiene locale și regionale monitorizate:

- Regiunea Centru: Ziarul Unirea (Alba-Iulia), Tribuna

(Sibiu), Brasovul tău (Brașov)

- Regiunea Vest: Jurnal Arădean (Arad), Renașterea bănățeană (Timiș), Timiș Expres (Timiș)

- Regiunea Nord-Vest: Informația zilei (Satu Mare), Jurnal bihorean (Bihor), Crișana (Bihor), Gazeta de Cluj (Cluj)

- Regiunea Nord-Est: Monitorul de Suceava (Suceava), Monitorul de Botoșani (Botoșani), Ziarul de Iași (Iași)

- Regiunea Sud-Est: Viața liberă (Galați), Obiectiv Vocea Brăilei (Brăila), Monitorul de Vrancea (Vrancea), Telegraf (Constanța)

- Regiunea de Sud-Vest: Gazeta de Sud (Dolj), Pandurul (Gorj), Gazeta de Olt (Olt),

- Regiunea Sud: Telegraful de Prahova (Prahova), Jurnal de Argeș (Argeș), Prahova (Prahova)

- Regiunea București Ilfov: Ring (București)

Cotidiene naționale: Click, Libertatea, Adevărul, Jurnalul Național, Can-can, Romania liberă, Evenimentul zilei, Ziarul Financiar, Gândul

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundată
Multimedia

IV. Monitorizare – Concluzii (1)

Din analiza de față rezultă câteva concluzii referitoare la modul în care presa reflectă acțiunile actorilor civici (luată în calcul pentru această analiză), atât din perspectivă cantitativă, cât și din perspectivă calitativă.

- Interesul cel mai ridicat al presei față de actorii/ acțiunile actorilor avuți în vedere pentru analiza de față se manifestă în Regiunea București - Ilfov,** aceasta însă fără a-l ignora pe cel arătat în regiuni precum cele de Sud-Est și Sud-Vest, cu atât mai mult cu cât cotidiane din aceste regiuni se află pe locurile 2 și 3 ca număr de știri de interes, dintre cele monitorizate. Deși acest criteriu nu poate fi însă suficient pentru a considera că presa din aceste regiuni este mai interesată sau mai puțin interesată de promovarea acțiunilor înfăptuite de actorii vizăți, el este un indiciu important în sensul menționat. Aceasta cu atât mai mult cu cât ponderea știrilor apărute în publicațiile din Regiunile de Sud-Est și Sud-Vest pare să confirme corelarea interesului media cu situația economică și socială regională. Paradoxal, același lucru se poate spune și

despre Regiunea de Vest unde, deși există un mare interes pentru problematica veniturilor și condițiilor de muncă (în raport cu restul știrilor de interes publicate în presa din această regiune), ponderea regiunii din totalul știrilor publicate este foarte mică (nerelevantă statistic).

Cel mai important domeniu de acțiune a actorilor sociali asupra căruia se aplecă presa, indiferent de Regiunea despre care vorbim, este cel al veniturilor și condițiilor de muncă, urmat la mare distanță de Educație (în general prin probleme legate de Legea Educației Naționale) și de Mediu. Interesul presei pentru anumite domenii de manifestare a actorilor sociali trebuie coroborat cu promovarea prioritară în media a acțiunilor întreprinse de sindicate și de organizațiile non-guvernamentale, mai ales cele din zona de mediu (deși, în acest caz, aria de activitate este mai diversificată). Acest lucru indică două lucruri importante:

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundată
Multimedia

IV. Monitorizare – Concluzii (2)

- **Agenda populației și agenda media (și elementele lor comune) determină interesul presei pentru acțiunile actorilor sociali.** Dacă actorii sociali nu vizează prin activitățile lor aceste agende, atunci posibilitățile de a fi vizibili sunt reduse. Prin urmare, actorii civici care se manifestă pe teme pe care le-am putea defini ca fiind de „nișă” au şanse destul de mici de a obține „attenție mediatică” prin abordări conformiste. De aceea, spre exemplu, sindicalele sunt actorul social principal în ceea ce priveşte atenția de care beneficiază din partea media.
- **Între regiuni nu există diferențe fundamentale de agendă.** Chiar dacă există în anumite elemente de specific regional, acestea nu pot surmonta marile teme de agendă. De fapt, este greu să se vorbească despre existența unor agende regionale, ci mai degrabă despre o agendă națională. Faptul că într-un județ cu șomaj crescut interesul pentru problema veniturilor și a condițiilor de muncă este mai ridicat (și aici cu anumite excepții), nu ne poate conduce la concluzia existenței unor agende regionale. Situația economică și socială influențează, parțial, proporția interesului manifestat de media pentru actorii sociali care se manifestă într-un anumit domeniu, dar diferențele nu sunt fundamentale. Câteva exemple relevante de abateri de la media națională:
 - Cazul Regiunii București-Ilfov, în privința veniturilor și condițiilor de muncă, merită menționat. În această regiune, la nivelul anului 2011 s-a înregistrat cel mai mic șomaj, precum și cele mari venituri.
 - Cazul Regiunii Centru, unde controversele legate de proiectul minier de la Roșia Montana (județul Alba) duc interesul pentru acțiunile civice care vizează problemele de mediu la un procent dublu față de media pe țară.
 - Cazul Regiunii Vest unde, deși s-a înregistrat una dintre cele mai scăzute rate a șomajului pe parcursul anului 2011, există un interes foarte mare față de domeniul veniturilor și condițiilor de muncă. Dacă ne raportăm însă la ponderea din total a știrilor apărute în Regiunea Vest, care este foarte scăzută (2%), atunci deducem că, de fapt, interesul este scăzut și nici presa din această zonă nu este foarte interesată de acțiunile actorilor civici.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația
Multimedia

IV. Monitorizare – Concluzii (3)

- O altă concluzie importantă a analizei este faptul că **actorii sociali avuți în vedere sunt promovați de media pornind de la reacțiile lor față de anumite evenimente sau decizii. Iar aceste evenimente sau decizii sunt create cu precădere de instituțiile statului și/sau de zona politică.** Vizibilitatea sindicatelor este mare, pentru că acestea reacționează la deciziile instituțiilor statului, în speță la cele ale Guvernului, având deci din start avantajul de a atrage atenția media. Reacțiile repetitive la modificările și efectele Codului Muncii la noua Lege a Educației Naționale asigură vizibilitate.
- Chiar și în cazul domeniului Mediu vorbim de resorturi similare. **Odată cu creșterea intensității dezbatерii publice pe tema proiectului minier de la Roșia Montana, ca urmare a intervențiilor repetitive ale președintelui Traian Băsescu în sprijinul acestui proiect, crește și vizibilitatea ONG-urilor care se opun explorației miniere.**

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundăția
Multimedia

IV. Monitorizare – Concluzii (4)

- **Atitudinea presei față de actorii civici este predominant neutră**, excepție făcând presa (care este privită foarte pozitiv de colegii de breaslă), schimbările survenind însă atunci când vine vorba despre modul în care media valorizează acțiuni punctuale ale acestora. Iar, în acest caz, se remarcă faptul că **actorul cu cea mai mare vizibilitate - sindicatele - beneficiază de cel mai mic grad de atitudine pozitivă din partea presei**, în timp ce la polul opus sunt actorii civici neinstituționalizați, ONG-urile și instituțiile publice. Reținem însă cazul ONG-urilor, pentru că acestea atrag un procent important din atenția media. O concluzie care se poate trage este aceea că **sindicatele, deși foarte vizibile, tind să devină pentru presă structuri „uzate”**, în timp ce ONG-urile au **potențial de creștere a încrederii jurnaliștilor**.
- Totuși, din cele menționate anterior, principala concluzie care reiese din această analiză este faptul că **interesul presei pentru promovarea actorilor civici se manifestă în raport cu propria agendă și cu agenda populației, dar și în raport cu acțiunile instituțiilor statului și/sau ale politicienilor**. Actorii civici devin vizibili doar în măsura în care răspund priorităților din dezbaterea ale momentului. În acest caz nu putem vorbi despre faptul că presa încurajează participarea civică, ci mai degrabă că o vede pe aceasta ca pe un proces deja existent, pe care nu face decât să îl relateze, mai ales când vine vorba despre implicarea sindicatelor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundatia
Multimedia

IV. Monitorizare – Concluzii (5)

- Potențialul de creștere a încrederii presei în ONG-uri, pe care considerăm că l-am intuit în această analiză, poate înseamna însă și o trecere într-o fază ulterioară. **De la începutul anilor '90, lupta în spațiul public s-a dus pentru o bună perioadă de timp fie între Guvern și sindicate, fie între actori politici și organizații civice preocupate de teme, care, treptat, își pierd din impactul public** (cum este tema anticomunismului, de exemplu, sau cea a drepturilor omului). Perioada de creștere economică de înainte de criză, intrarea în zona activă a unor generații pentru care clivajul de după 1989 nu înseamnă foarte multe, apariția de acuzații repetitive la adresa liderilor mișcării sindicale sunt factori care au determinat oarecum o scădere a credibilității actorilor civici în spațiul public, iar această situație pare să se mențină, chiar și pe fondul unei radicalizări

create de noi clivaje politice. Acum **pare să existe un potențial de creștere a importanței în spațiul public pentru acei actori sociali care introduc în dezbatere noi teme, precum mediul sau libertatea de exprimare** (odată cu creșterea numărului de utilizatori ai Internetului). Temele mari care domină însă agenda, și care țin în esență de nivelul de trai al populației, fac însă imposibilă o transformare a acestora în actori principali pe termen scurt și chiar mediu.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONALELOR VĂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Investește în oameni!

Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritată 3 „Creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor”

Domeniu major de intervenție 3.3 „Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor partenerilor sociali și societății civile”

Titlul proiectului: „Inițiativă pentru societatea civilă”

Contract POSDRU /93/3.3/S/54954

Beneficiar – Fundația – “MULTIMEDIA – pentru democrația locală”

www.infopolitic.ro

